

Simbol Mladinskega kulturnega festivala (od 21. do 24. septembra 1989 v Celovcu) je knežji kamen, iz katerega raste mlada lipa. Spored je pester in hkrati presenetljiv. Na Mladinskem kulturnem festivalu bodo izvedene neke vrste prve svobodne slovenske volitve po vojni. O raznolikosti ponudb natančneje priča letak, ki je priložen tej številki Našega tednika.

LETO XXXXI.
Številka 38
Cena 8,— šil.
(10000 din)
petek,
22. septembra 1989

Poštnina plačana
v gotovini

Celovec P.b.b.

Erscheinungsort
Klagenfurt/
Izhaja v Celovcu
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt/
Poštni urad
9020 Celovec

Delegacija Narodnega sveta, ki sta jo vodila predsednik dr. Matevž Grilc in tajnik mag. Marjan Pipp je bila včeraj četrtek na nastopnem obisku pri predsedniku koroškega deželnega zbora Adamu Unterriederju. Pogovor je bil zelo informativnega značaja in je tekel v zelo prijetnem vzdušju.

mt
naš tednik

Slovenščina prosti
predmet za kmečke
fante v Goldbrunn-
hofu in v Dobrli vasi

Na seji šolskega sosveta za kmetijske šole pri deželni vladi, ki je bila v sredo, 19. septembra, je odbor soglasno sklenil, da uredi za dijake kmetijske šole v Goldbrunnhofu in v Dobrli vasi prosti predmet slovenščino. Letos bo to šolski poskus in dijaki omenjenih kmetijskih šol bodo imeli možnost, da se prijavijo k slovenščini. Pouk bo v Strokovni šoli za gospodinj-ske poklice v Št. Rupertu. Zbornični svetnik SJK dipl. inž. Štefan Domej je dejal, da je razveseljivo, da kmetijske šole na pobudo Skupnosti južnokoroških kmetov prvič nudijo mladim kmetom možnost, da se izobražujejo tudi na kmetijskem področju v svojem materinem jeziku, v slovenščini. „Sicer je to letos le poskus, vendar upamo, da bo v bodoče možno najti ureditev, ki bo predvidevala slovenščino kot prosti predmet v vseh obstoječih kmetijskih šolah,“ tako Domej, ki je izrazil upanje, da se bo te možnosti poslužilo čim več kmečkih fantov.

Deželni glavar Durnwalder za poglobitev stikov med koroškimi Slovenci in južnimi Tiroolci

Jasno stališče ministra do krajevnega imena Celovec

Svobodnjaški poslanci so se v vprašanju na ministra za znanost in raziskovanje, dr. Buska, obregnili ob naziv Celovec, ki ga zveza visokošolcev na celovski univerzi uporabljajo.

Minister Busek je v odgovoru med drugim zapisal, da na univerzitetnem področju ni nenavadno, če poleg uradnih nazivov uporabljajo tudi druge jezike, predvsem to velja za čisto uporabo angleščine poleg nemškega jezika.

In kar velja za ta jezik, velja tudi za slovenščino. Zato je minister Busek svoj odgovor zaključil takole: „Prav z ozirom na sodelovanje zveznih dežel v regionalnih skupnostih, kakor na primer v DS Alpe-Jadran je po mojem uporaba jezika regionalnega sosedu docela upravičena in jo je treba pozdraviti.“

Delegacija koroških Slovencev in južnih Tiroolcev. Zmenili sta se za poglobljeno sodelovanje.

Južnotirolski deželni glavar Luis Durnwalder je v razgovoru z državnozbornim poslancom Karlom Smollejem v petek, 15. septembra, izrazil željo po poglobljenih stikih med koroškimi Slovenci in nemškogovorečimi južnimi Tiroolci na vseh področjih. Prvi takšen korak po poglobljenih stikih je bil narejen v soboto, 16. septembra 1989, v Brixnu, kjer so se srečali zastopniki koroških Slovencev in zastopniki južnotirolske ljudske stranke SVP.

— Velik delež, da je prišlo do stikov med koroškimi Slovenci in nemškogovorečimi južnimi Tiroolci ima tudi frakcijski vodja SVP Hubert Frasnelli, ki je omenil, da je čas kljub nekaterim težavam zrel, da se stiki poglobijo na vseh področjih. Hubert Frasnelli je o stikih s koroškimi Slovenci dejal, da jih v svojem političnem življenju noče pogrešati, ter da so zanj „osebno in globoko doživetje“.

(Dalje na 3. strani)

Smolle in Wabl v Straßburgu pri ES

Pretekli teden sta predsednik zelenega kluba v parlamentu Andreas Wabl in zunanepolitični govornik Zelenih, Karel Smolle v Straßburgu predala Evropski skupnosti pismo, v katerem Zeleni tolmačijo svoje stališče k članstvu Avstrije v ES in k sodelovanju med Avstrijo in ES. Wabl in Smolle sta sprejeli trije komisarji ES, kar podčrta tudi pomen pogovora med ES in avstrijskimi Zelenimi. Član za zunanje odnose Frans Andriessen, Carlo Ripa di Meana (pristojen za ekološka vprašanja) in Van Miert (prostoje za promet) so sprejeli pismo Smolleta in Wabla in izrazili svoje pomisleke k možnemu pristopu Avstrije v ES. Zeleni so v svojem pismu Ev-

ropsko skupnost opozorili, da članstvo Avstrije v ES že iz pravnih razlogov ni možno, zaradi nevtralnosti pa mora biti zagot-

toljeno vsaj, da obdrži Avstrija možnost za samostojno zunanjo gospodarsko politiko. Frans Andriessen je dejal, da bi morala

ES spremeniti za Avstrijo precej svojih ustanovitvenih zakonov, kar pa trenutno ni realistično. Tudi izvenredna določila za Avstrijo so manj realistična; še največ možnosti je Andriessen pripisal boljšemu sodelovanju med ES in EFTO.

Ripa di Meana je v svojem pogovoru potrdil prizadevanja na ekološkem področju predvsem pa na iskanju alternativnih energij. Van Miert pa se je zavzel za preložitve težkega prometa o ceste na tir. S tem v zvezi je Smolle zahteval takojšen prometni vrh v ES. Poslanec Smolle je ocenil obisk v Straßburgu za Zeleno zelo pozitivno, ker so trenutno možnosti za članstvo Avstrije v ES zelo minimalne in to je seveda v smislu prizadevanj Zelenih. Zeleni pa bodo svoje stališče zdaj tolmačili še v Moskvi in v Franciji.

S. K.

Hrvaški sosvet: Socialisti hočejo imeti večino!

Po narodnostnem sosvetu za koroške Slovence se naj bi zdaj konstituiral tudi narodnostni sosvet za gradišćanske Hrvate. Prvi predlog za sestav je imel zdaj zvezni kancler Franz Vranitzky že v rokah, toda je obravnavo tega na ministrskem svetu zaenkrat odložil. Proti tej odločitvi zveznega kanclerja je v pismu že protestiral poslanec Karel Smolle, ki zahteva, da ministrski svet takoj sklene konstitucijo sosveta za hrvaško narodno skupnost na Gradišćanskem. Smolle je od kanclerja zahteval, da naj obrazloži, zakaj je odložil konstitucijo hrvaškega sosveta z dnevnega reda ministrskega sveta, po potrebi hoče Smolle s tem vprašanjem celo v parlament.

Nadja Gieler, od Hrvaškega kulturnega društva vidi vzroke v tem, da strankarskim zastopnikom sestav sosveta ni po volji. Hrvaški sosvet se namreč sestoji iz 12 zastopnikov neodvisnih društev in 12 zastopnikov strank. Prezidij socialističnih mandatarjev na hrvaškem in mešanem področju (to je bivša Robakova skupina) pa zdaj trdi, da je društvo in da hoče biti zastopana v sosvetu na mestih, ki pristajajo izključno neodvisnim društvom. Tega pa na noben način ne moremo akceptirati, je dejala Nadja Gieler, saj imajo stranke že svojih 12 zastopnikov v sosvetu. Zastopniki naših društev pa morajo biti na vsak način nadstrankarski.

Smolle se srečal z južnotirolskim deželnim glavarjem Durnwalderjem

V Boznu se je v petek, 15. septembra 1989, srečal državnozbornski poslanec in zunanepolitični govornik Zelenih, Karel Smolle z južnotirolskim deželnim glavarjem Luisom Durnwalderjem.

Državnozbornski poslanec Smolle in deželni glavar Durnwalder sta govorila o gospodarskem sodelovanju med Južno Tirolsko in Koroško, pri čemer se ponujajo nemškogovoreči Južnotirolci in slovensko govoreči Korošci in Ladinci kot posredniki med Avstrijo in Italijo. Durnwalder se je zahvalil tudi za dolgoletno krepko podporo Avstrije, predvsem na politični ravni v prizadevanju za boljše zaščito obeh jezikovnih manjšin. Predlagana je bila tudi ustanovitev manjšinske zaščitne charte. Smolle je deželnemu glavarju Durnwalderju zagotovil, da se bo tudi v bodoče zavzemal za potrebe Južnotirolcev. Smolle je predlagal tudi poseben forum izvoljenih zastopnikov manjšin. Pogovora so se udeležili predsednik frakcije SVP Hubert Frasnelli, tajnik Centra avstrijskih narodnih skupin na Dunaju Hubert Mikel in Borut Sommeregger.

Na sliki z leve: dr. Borut Sommeregger, Hubert Frasnelli, deželni glavar Luis Durnwalder, Karel Smolle in Hubert Mikel.

Enotnosti si želi velika večina koroških Slovencev

Železna Kapla se poslavlja od celuloze

V sredo, 20. septembra, sta kapelški župan dr. Haller in pa deželni svetnik za turizem dr. Koschat predstavila turistični koncept za Železno Kaplo, ki naj bi kraju zagotovil preživetje po celulozi.

Največ pospeška v bodočnosti si občina pričakuje od jam v Obirju, ki naj bi jih pripravili z že zagotovljenimi 27 milijonov šilingi (denar je odcepljen od tistih 130 milijonov, ki so bili prvotno namenjeni celulozarni Obir), potem naj bi prosto kopalnišče sanirali za 14,5 milijonov, zdravilišče bo potrebovalo 11,5 milijonov in konec koncev je tu še vrsta investicij, ki tudi niso od muh.

Občini za te načrte primanjkuje denarja. Torej ga bo treba nekje in od nekoga dobiti — in to bo deželna vlada. Deželni svetnik Koschat je načrte sicer krepko podprl, pa takoj pristavil, da iz svojega referata teh vsot ne more prispevati. Potreben bo torej poseben sklep deželne vlade za financiranje teh načrtov.

Za občino in kraj Železna Kapla bi to bila podpora.

-wafra-

Smolle v Nikaraguo

Državnozbornski poslanec Karel Smolle je vabljen, da naslednje leto v avstrijski parlamentarni delegaciji nadzoruje volitve v Nikaragui.

Kaj je treba še napisati, da . . . ?

Na pismeno vprašanje zelenih poslancev, vloženo od poslanca Karla Smolleja, je ministrstvo za pravne zadeve v zvezi s svobodnjaškim Grenzlandjahrbuchom 1989 odgovorilo, da nobenemu prijavitelju (Haider, Trattning, Haupt, Freunschlag, Kordes in Petrei ter Ingeborg Danninger in Josef Aichhorn) niso mogli dokazati namernega udejstvovanja v nacističnem smislu in da kljub ekstremno enostranskim pogledom v nekaterih člankih manjka zadostnega substrata za zanesljiv dokaz, da so se hoteli udejstvovati v smislu oživljanja nacizma.

V Neue Burg v Velikovcu predavanja o narodnih skupnostih

V Neue Burg v Velikovcu bo 30. septembra več predavanj o narodnih skupnostih v prostoru Alpe-Jadran. Predavali bodo tudi Reginald Vospernik, Matevž Grilc, Josef Feldner in Heinz-Dieter Pohl. V samostanu Ehrnegg pri Grebinju pa bo 29. septembra odprtje razstave Rudija Benetika, Bernika, Birka in Pallia.

Naš tednik: Tvoj odstop kot predsednik KSOO je javnost vsekakor zelo presenetil, saj na zunaj ni bilo vidnih pravih vzrokov. Zakaj si odstopil?

Fric Kumer: Danes je trend v to smer, da politiki nimajo preveč funkcij in jaz jih imam pa še vedno precej. Tako sem seveda deloma preobremenjen in s tem v zvezi je tudi moje zdravje v zadnjem času bolj zrahljano.

Kot predsednik KSOO sem hotel v preteklih letih vključiti v klubsko delovanje čim širši krog koroških Slovencev, neglede na njihovo svetovnonazorsko gledanje. Želel sem si, da bi obe osrednji organizaciji podpirali KSOO, zato bi morala biti tudi politika temu primerna. To moje stremenje so nekateri poklicni politiki ovirali in zaradi tega sem prišel do spoznanja, da lahko v bodoče več koristim samostojnemu političnemu gibanju na lokalni ravni. Obnašanje nekaterih poklicnih „veljakov“ me je nekajkrat zelo zbolelo, predvsem pa njihove polemične izjave.

Naš tednik: Občni zbor NSKS je letos na svojem občnem zboru potrdil pot organizacijskega poenotenja med koroškimi Slovenci in s tem gotovo tudi tvojo politiko. Zakaj potem ne vidiš možnosti za uspeh?

Fric Kumer: Poenotenje si želi velika večina koroških Slovencev. Toda, če kdo že tako govori o

Predsednik Kluba slovenskih občinskih odbornikov mestni svetnik Fric Kumer je pretekli teden vsekakor presenetljivo oddal svojo funkcijo. V intervjuju je razložil vzroke.

poenotenju struktur, potem mora delati tudi temu primerno politiko, ki jo podpira čim širši krog

naše narodne skupnosti. Le tedaj bo lahko prišlo do enotnosti, vse drugo je mlatenje prazne

Reakcije na odstop predsednika KSOO

Mlada KEL: V svojem delu bomo skušali upoštevati pot F. Kumra

V tiskovni izjavi je Mlada KEL z začudenjem vzela na znanje odstop predsednika KSOO. Prav posebno Mlada KEL obžaluje odstop Kumra zaradi tega, ker zagovarja prizadevnost Frica Kumra za enotnost v naši narodni skupnosti in za samostojno politično nastopanje v naših občinah. Mlada KEL z vso odločnostjo zahteva od odgovornih za t. i. „zunanje vplive na delo KSOO“ in s tem tudi za odstop Kumra, da potegnejo iz tega perzonalne in vsebinske konsekvence. V tiskovni izjavi Mlada KEL poudarja, da bo v bodoče v svojem delu skušala upoštevati pot Frica Kumra.

slame. Če je kdo za poenotenje, potem se mora tudi res zavzeti za to, drugače je ta njegova politika nesmiselna in nerealna.

Osebo sem vedno odklanjal politiko konfrontacije v narodni skupnosti. Prav je, da imamo na eni strani zaveznike v večinskem narodu, najprej pa moramo te zaveznike iskati v lastnih vrstah. Zavedam se, da to ni lahka pot, toda edina možna.

Naš tednik: Predsedniške posle je do občnega zbora prevzel zdaj mag. Peter Waldhauser. Kako bo po tvoje šlo s klubom naprej?

Fric Kumer: Tega zdaj ne bom ocenjeval. Upam pa, da bo klub v bodoče lahko deloval bolj samostojno, predvsem pa naj bi bil finančno manj odvisen od drugih. Poslovodečemu predsedniku pa želim bolj srečno roko pri vodenju kluba in da ga bi podpiral čim širši krog občinskih odbornikov.

Zahvaljujem pa se vsem, ki so mi pri izvrševanju predsedniškega mesta pomagali, predvsem pa dr. Pavlu Apovniku, ki je nam vedno pomagal s svojimi strokovnimi nasveti in napotki. Zahvalil pa se bi rad tudi vsem, ki so se solidarizirali z menoj in jim zago-

tavljam, da bom delal seveda tudi naprej v korist samostojnega političnega gibanja in da so mi pri tem vsi Slovenci, neglede na njihovo politično gledanje, enaki.

Naš tednik: Hvala za pogovor.
S. K.

Deželni glavar Durnwalder za poglobitev stikov med koroškimi Slovenci in južnimi Tirolci

(Nadaljevanje s 1. strani)

Delegacija koroških Slovencev in zastopniki SVP so se na sobotnem pogovoru menili tudi o srečanju koroških slovenskih občinskih odbornikov z odborniki SVP. To srečanje na Južnem Tirolskem naj bi bilo hkrati tudi izlet. Naši občinski odborniki na Južnem Tirolskem bodo dobili vpogled v politične strukture na občinski ravni. V ta namen bodo pripravljene tudi posebni referati. Občinski odborniki bodo spoznali tudi Ladince, ki do danes še nimajo pismenega jezika. To srečanje konec oktobra bo samo začetek poglobljenih stikov.

S strani koroških Slovencev so se razgovorov v Brixnu udeležili državnozbornski poslanec Karel Smolle, tajnik NSKS Marjan Pipp, zbornična svetnika Štefan Domej in Janko Zwitter, tajnik KSOO Bernard Sadovnik, tajnik Informacijskega centra narodnih skupnosti na Dunaju Hubert Mikel in Filip Warasch. Delegacijo SVP sta vodila Sepp Kustatscher in Hubert Frasnelli.

Mag. Peter Waldhauser vodi predsedniške posle KSOO

Na svoji seji pretekli teden je Klub slovenskih občinskih odbornikov z obžalovanjem vzela odstop predsednika Frica Kumra na znanje. Predsedniške posle pa bo zdaj do naslednjega občnega zbora (predvidoma letos novembra) vodil podpredsednik mag. Peter Waldhauser. KSOO pa se bo zdaj pogovarjal tudi z obema osrednjima organizacijama.

Podaj občnega zbora ZSZ, z leve: podpredsednik NO, Janez Hudl, poslovodja ZSZ dipl. trg. Joza Habernik, predavatelj, dir. Kmet. zbornice dr. Ernest Gröblacher, predsednik IO Mihi Antičič, 1. podpredsednik IO Fridl Kapun, 2. podpredsednik IO dr. Anton Koren in poslovodja Drago Pörtsch.

Redni občni zbor Zveze slovenskih zadrug v Celovcu

V prihodnje še več pozornosti prostoru Alpe-Jadran

UGOTOVITEV REVIZIJE: ZSZ dela zelo pozitivno in je na pravi poti

Zveza slovenskih zadrug je tudi v letu 1988 poslovala zelo pozitivno in je nadaljevala s pozitivnim trendom zadnjih poslovnih let. S tem v sklopu je bilo na rednem občnem zboru ZSZ pretekli torek zelo zanimivo poročilo revizorja od Raiffeisenove zveze z Dunaja dr. Leopolda Danzerja, ki je ugotovil, da posluje ZSZ dobro in da je vsekakor na pravi poti. To pa pred petimi leti še ni bilo možno trditi.

V revizijskem poročilu je revizor ugotovil, da se je bilančna vsota ZSZ zvišala za 17 % na 1 milijardo in 298 milijonov šilingov. ZSZ je tudi svoj lastni kapital povišala, kar je bilo po mnenju dr. Danzerja potrebno, ker ni možno oceniti bonitete jugoslovanskih poslovnih partnerjev, saj se v Jugoslaviji v zadnjem času zelo spreminja gospodarska in politična situacija. Temu pa je revizor dodal, da ZSZ sama seveda bolje zna oceniti položaj. Dr. Rudi Kropivnik od Gospodarske zveze Jugoslavije pa je k temu menil, da je Jugoslavija vsekakor seriozen poslovni partner, kar dokazuje I. 1989 rastoči izvoz iz Jugoslavije v Avstrijo (+ 40%) in izvoz Avstrije v Jugoslavijo (+ 22%).

ZSZ je v poslovnem letu 1988 imela 14,6 milijona šilingov čistega dobička, kar pomeni prirastek za 13 % nasproti letu 1987. Dobiček je občni zbor namenil kritju dolga iz preteklosti, preostali dolg pa zdaj znaša še 3,03 milijona šilingov, pokriti pa ga bo možno gotovo iz dobička tega poslovnega leta.

Positiven je bil trend tudi pri vlogah, ki so narasle za 17,7 %. Ta trend se je nadaljeval tudi v letu

1989, vloge so narasle letos za dodatne 3 %. Predsednik ZSZ Mihi Antičič pa je v svojem poročilu bil predvsem tudi zadovoljen s poslovanjem v letu 1989, v katerem je ZSZ za 33 % oddala več kreditov. „Ne smemo hvaliti dneva pred večerom,“ je menil predsednik, toda vse kaže, da bo ZSZ nadaljevala s svojim pozitivnim poslovanjem tudi letos. Antičič je menil, da se je priložitev na knjigovodstvo na Raiffeisenovo centralo na Dunaju že v letu 1988 izkazala kot zelo pravilna. Predsednik je izpostavil tudi sodelovanje vseh članov ZSZ, ker je le tako možno učinkovito in ekonomsko uspešno poslovati. ZSZ v naslednjem letu načrtuje gradnjo novega poslopja na kraju gostilne „Pri Joklnu“, predsednik Antičič pa je opozoril tudi na potrebno razširitev oz. gradnjo novih bančnih prostorov na nekaterih Posojilnicah na podeželju.

Na blagovnem sektorju je dala ZSZ izdelati študijo, ki naj bi pomagala temu sektorju iz rdečih števil. Predlog z Dunaja po opustitvi samostojnosti posameznih Posojilnic je Antičič odločno zavrnil in dejal, da tisti „strokovnjaki“, ki imajo take

predloge, ne poznajo položaja in se premalo zavedajo važnosti in pomena vsake naše lastne gospodarske ustanove.

V prihodnje pa se bo Zveza slovenskih Zadrug skušala še bolj specializirati na sodelovanje v prostoru Alpe-Jadran, saj je ravno to področje tudi v gospodarstvu vedno večjega pomena. ZSZ pa ima vse predpogoje, da se razvije za specialista tega področja.

Za nadzorni odbor je podal poročilo Janez Hudl, ki je posebno omenil, da je Zvezin lastni revizijski oddelek zaseden s kvalificiranimi sodelavci in da je v prihodnje garant za točno in dosledno kontrolo.

Med številnimi častnimi gosti je spregovoril tudi predsednik NSKS dr. Matevž Grilc in izpostavil posebno vlogo Zveze slovenskih zadrug v našem narodnopolitičnem življenju. Zveza ne more biti samo usmerjena v gospodarstvo, ampak vrši tudi narodnopolitične naloge, tako Grilc. Močno gospodarstvo je osnova za samozavest naše narodne skupnosti, zato je ustanova trgovske akademije in petletne strokovne šole v Št. Petru velikega pomena. Znanje jezikov je prednost koroških Slovencev, ki imamo v prostoru Alpe-Jadran vse možnosti gospodarskega razvoja. Zato je predsednik NSKS pozdravil tudi poslovni uspeh ZSZ, ki je tudi uspeh novega poslovanja. Tajnik KKZ Nužej Tolmajer pa se je ZSZ zahvalil za širokogrudno podporo kulturnemu ustvarjanju po vsej južni Koroški. Silvo Kumer

Avstrijsko kmetijstvo se evropski integraciji ne bo moglo izogniti

V okviru občnega zbora Zveze slovenskih zadrug je referiral direktor Kmetijske zbornice dr. Ernest Gröblacher na temo „Avstrijsko kmetijstvo in EGS“.

Pri tem je Gröblacher prišel do spoznanja, da je dosedanja diskusija v vprašanju integracije Avstrije v EGS, kot so tudi različne diskusije pokazale, da iz celotnega gospodarskega vidika prevladujejo prednosti nasproti negativnim posledicam. Vsekakor so dobički in izgube gospodarskih panog, regionalno in tudi po skupinah prebivalstva, različno razdeljena, najbolj prizadeta gospodarska panoga pa je brezdvomno kmetijstvo.

To dejstvo razlaga tudi močna diskusija pri kmetih. Avstrijski kmetje vstopajo v evropsko tekmovanje iz razmeroma slabe pozicije in kmetijstvo je po rezultatih študij le deloma v stanju obstajati nasproti evropski konkurenci. Upoštevati pa je tudi treba, da so tradicionalni in danes najvažnejši trgi v državah ES predvsem v Italiji in Vzhodni Nemčiji.

V agrarni politiki zasledujeta Avstrija in Evropska skupnost deloma različne cilje. Medtem ko Avstrija skuša uveljaviti ekološko politiko, ES postavlja v ospredje predvsem učinkovitost proizvodnje ter močnejše in večje agrarne strukture.

Glede pospeševanja kmetijstva so instrumenti v Avstriji zelo obsežni in se deloma precej razlikujejo od tistih v ES in to ne le kvantitetno, temveč tudi vsebinsko.

Toda tudi v primeru, da se Avstrija ne bi udeležila velikega notranjega tržišča, bi to imelo negativne posledice za naše kmetijstvo. Kmetijstvu bi bila pot k tradicionalnim izvoznim trgov v ES nadalje otežkočena, konsekvence bi bila izguba tržnih deležev.

Primerjava prednosti in rizika pristopa k ES kaže, da se tudi avstrijsko kmetijstvo evropski integraciji ne bo moglo izogniti. Zato bo treba v naslednjih letih izboljšati konkurenčnost našega kmetijstva in to predvsem tudi na področju predelave agrarnih pridelkov. Poleg tega bo potrebno znatno zvišanje direktnih podpor. Za pripravo avstrijskega kmetijstva na evropsko integracijo zahtevata torej avstrijska kmetijska zbornica in preko nje vse avstrijske kmetijske zbornice v posebnem memorandumu vrsto ukrepov, ki naj bi bili podlaga za dolgoročno ohranitev družinskih kmetij v Avstriji. H. St.

Cilj slovenskih oddaj je razširjati horizonte in graditi na lastni identiteti

Od 1. januarja 1990 30-minutni slovenski TV-program

V minulih tednih je bila izvedena anketa slovenskih TV-oddaj, v kateri je bilo povprašanih 750 slovensko-govorečih ljudi po 60-ih vseh južne Koroške. 603 povprašancev je vrnilo anketno polo. Pri tem se je izkazalo, da je bila anketa povsem reprezentativna, ker je zajela oba spola, vse poklicne strukture in starostne stopnje.

Rezultat je pokazal, da so slovenske TV-oddaje najbolj pozitivno ocenili ljudje, ki tudi najpogosteje gledajo ta spored. Najbolje ocenjujejo oddajo 15- do 20-letni gledalci, in to čeprav slovenski spored specifično za to starostno strukturo nudi razmera malo. Manj zadovoljni so 20- do 30-letni gledalci, ki sorazmerno malo gledajo slovenski TV-spored iz najrazličnejših razlogov. V glavnem, ker so to mlade družine in študentje, ki so najbolj mobilni in zaradi tega manj gledajo slovenske oddaje. Anketa pa je pokazala tudi jasen trend, da gledalce najbolj zanimajo poročila iz najožje domovine. Tako si je 67 % povprašancev želelo več ljudskih običajev, 65 % si želi več prispevkov o pevskih zborih, 59 % gledalcev hoče videti več lokalnih reportaž, 52 % ljudi pa daje prednost kulturnim poročilom. Le 25 % povprašanih ljudi pa je izreklo željo, da je treba vključiti politična poročila. Na vprašanje našega lista, ali bo slovenski oddelek torej v bodoče upošteval te želje, je glavni urednik slovenskega oddelka Mirko Bogataj dejal, da mu ti podatki ankete delajo preglavice in je dvomil, če bo možno te želje povsem upoštevati. „Opažamo dve hudi nasprotji. Na eni strani si želijo gledalci tradicije — to predvsem starejša generacija —, na drugi strani pa mlajši dajo prednost političnim in športnim poročilom in večinoma odklanjajo poročanje iz cerkvenega življenja. Dejstvo je, da vseh okusov ne bomo mogli zadovoljiti in tudi ne vidim dosti možnosti, da bi bistveno spremenili oddajni koncept,“ tako Mirko Bogataj.

Dejstvo je tudi, da bolj izobraženi ljudje želijo vsebinsko bolj poglobljene in daljše prispevke. Vendar to štiri petine ljudi odklanja. Kljub temu pa je Mirko Bogataj izrazil, da hoče od januarja naprej, ko bo oddajni čas za 10 minut daljši, uvesti tudi neke vrste „Klub 2“.

Zanimivo je, da več kot polovica vseh koroških Slovencev gleda vsako nedeljo slovensko televizijsko oddajo, ena tretjina Slovencev vidi skoraj vsako nedeljo slovenski spored, le 0,5 % pa nikoli (pri tem pa so zajeti tudi tisti, ki nimajo možnosti sprejema).

Za pripravo filmskega prispevka je potrebno sodelovanje med snemalcem, njegovim asistentom in urednikom. Na sliki drugi z leve urednik Marjan Velik.

34 % povprašanih je slovensko oddajo ocenilo kot odlično, 46 % kot dobro, 20 % meni, da je slovenska TV-oddaja povprečna, le 0,9 % pa je izrazilo, da je ta spored za nič.

Kakor je dejal vodja slovenskega sporeda Mirko Bogataj, je cilj slovenskega oddelka najti simpatijo za oddajo in identifikacijo gledalcev s tem medijem. „Anketa kaže, da smo ta cilj dosegli in da gleda tudi izredno veliko nemškogovorečih slovensko oddajo,“ tako Bogataj. Na vprašanje, ali je bila odločitev, da se napovejo prispevki tudi v nemškem jeziku, pravilna, je Bogataj dejal, da je bila ta odločitev povsem pravilna in da od tega ne bodo več odstopili. Tako je tudi odmev nemškogovorečih sodelavcev na slovenski spored pozitiven.

Prvi cilj, najti med ljudmi simpatijo in identifikacijo, je torej uspel, v drugi fazi pa je sedaj treba doseči ugled, za katerega bo potrebno tudi več kritičnih prispevkov.

Koncept programa je, nuditi ljudem čim več zanimivih prispevkov v eni oddaji, ki prikažejo pestrino narodnega življenja. To pa iz Roža, Zilje in Podjune. Potrebno je poročati iz kulturnega, političnega, gospodarskega in verskega življenja, prav tako

pa tudi iz strokovnih področij, ker imamo na vseh področjih sposobne ljudi in najrazličnejše interese.

Očitno zadovoljen z napredkom urednikov se je izrazil Bogataj takole: „Zelo zadovoljen in srečen sem s strokovnim napredkom kolegov, ki so v petih mesecih dosegli velike uspehe. Zavedamo se, da gotovo še nismo dosegli optimalne stopnje, če pa upoštevamo, da smo pravzaprav šele začeli, potem smo lahko ponosni na naše dosežke.“ K temu pa urednik Marjan Velik: „Zavedamo se, da ne smemo biti nikoli popolnoma zadovoljni in da se moramo vedno spet truditi, da našemu gledalcu posredujemo čim boljše prispevke. Še posebno se bomo morali v bodoče truditi, da bodo naši prispevki tudi jezikovno dobri.“

Problem pri tem pa je, kot pri vseh slovenskih medijskih delavcih, da nimamo kaderske, jezikovne šole in skoraj nimamo dobrih jezikovnih lektorjev. Zato je slovenski oddelek ORF-a izdelal strokovno literaturo za jezik in usposabljanje pri novinarskem delu. Poleg tega slovenski oddelek redno prireja za sodelavce seminarje in jezikovna šolanja.

Izredno sposobne so tudi napovedovalke, to kaže povpraševanje, na

podlagi katerega vidimo, da so menda celo boljše od tistih, ki napovedujejo nemški spored. Posebno važno vlogo pri realizaciji prispevkov imajo tudi snemalci, katerih kreativnost bistveno doprinese k temu, da dobi prispevek globino in toplino. Seveda pa je potrebnih nešteto faktorjev za doseg harmonične celote. Daniel Bogataj, tehnik dobrega formata, skrbi kot šolan strokovnjak za odličen rez, to je dobro dokazal že pri delu v zadnjih mesecih. Šele z dobro montažo dobijo prispevki — če bi to lahko tako imenovali — dušo. Važno pri tem je tudi, da niso dobri le posamezni prispevki, ampak celotni spored, ki harmonira od prve pa do zadnje minute. Potem ga tudi ljudje z veseljem sprejmejo. Kako bo šlo torej naprej v prihodnje? Cilj slovenskih oddaj je razširjati duhovni horizont gledalcev in graditi na lastni identiteti. Zato bo v naslednjih mesecih težišče na vprašanju dvojezičnosti in identitete.

Vsekakor lahko ugotovimo, da se uredniki, moderatorke, snemalci in tudi tehniki trudijo, da pripravijo pestre in zanimive prispevke. 15 sodelavcev je doslej pripravilo prispevke, ki so bili po vsebini raznoliki, objektivni, za nekatero včasih pre malo kritični. Ugotoviti pa je treba tudi, da je urednikom slovenskega TV-sporeda uspelo nagovoriti s svojimi prispevki tudi ljudi, ki niso več neposredno povezani s kulturnim ali političnim delovanjem manjšine, kar je vsekakor pozitivno, saj je važno, da so slovenski mediji zanimivi tudi za tiste, katere so nekateri od nas žal morda že odpisali. Preostane še želja, da slovenski televizijski spored oddaja vedno ob istem času, tako kot slovenske radijske oddaje. Razveseljivo pa je dejstvo, da bomo od 1. januarja 1990 naprej lahko vsako nedeljo videli 30-minutno oddajo, ki bo gotovo zadovoljila številne želje gledalcev. Ob robu pa še to: od novega leta naprej bomo videli na ekranu tudi dva moška moderatorja, kar bo verjetno v veselje marsikateri ženski.

Z leve: Marjan Velik, Horst Ogris, tajnica Grabner in vodja slovenskega sporeda ORF Mirko Bogataj.

Domača pesem in beseda je bila tudi letos navzoča pod košatimi lipami

Rozalsko žegnanje s pečatom domačnosti

Že od nekdanj slovi Rozalsko žegnanje kot najbolj priljubljeno žegnanje v Podjuni. Število obiskovalcev od blizu in daleč je tudi letos presegllo vsa pričakovanja. Nad 5000 „žegnarjev“ se je zbralo pod in okrog starodavne lipe. Pod njeno krošnjo se je tudi letos slišala marsikatera stara domača in priljubljena narodna pesem. Iz gozdnatega zatišja pa je vabil vonj svežih „krapov“, ki so jih pekle gospodinje iz Globasnice. Tudi krapi so žegnanju dali poseben pečat domačnosti. Pa še nekaj: Žegnanje na Hemi je letos tudi bil poseben termin za politike naše narodnostne skupnosti.

Domači krapi so še posebej dobro teknil

V Pliberku bodo gradili nov vodovod

Gradnja novega in močnejšega vodovoda — se je uresničila, ko je v petek, 15. septembra 1989 referent za občinske zadeve pri koroški deželni vladi — dr. Peter Ambrozy — slovesno zasadil lopato v (zrahljano) zemljo. S tem se je po 20-letih končno posrečilo, da je prišlo do uresničitve tega projekta, kar je predvsem zasluga pristojnega referenta, mestnega svetnika Jožeta Partla. Tako je sedaj zasigurana oskrba z vodo za daljno prihodnost.

Vodovod bo napeljan od Pece (Kanaufovih vrelecev) preko Šmihela na Katarinsko goro, kjer bo 200 m³ velik bazen in naprej do Vogrške gore, kjer bosta dva rezervarja.

Župan Mikusch, mestni svetnik Partl in dr. Ambrozy pa so poudarili, da je treba skrbeti za zaščito vodnih rezerv v območju Pece.

Razveseljivo pa je bilo, da so bila tako vabila kot tudi celotna otvoritev — katero so glasbeno popestrile tri pevke izpod Pece — dvojezični.

Mestni svetnik Jože Partl, dr. Peter Ambrozy in župan Franc Mikusch

Župnijski praznik v Šmarjeti

Kakor piše dekan Štefan Singer v svoji kulturni in cerkveni zgodovini spodnjega Roža, se omenja podružnica v Šmarjeti nad Kotmaro vasjo prvič leta 1204. Od te prve cerkvice sta ohranjena samo še ladja in slavolok. Prizidki v gotskem slogu (verjetno 14. stoletje) in spremembe iz časa baroka so dali cerkvi sedanjo notranjo obliko. Leta 1862 so prizidali žagrad in postavili zvonik. Takrat so cerkev tudi slovesno posvetili. Leta 1947 so jo pobelili. Zadnje čase je bilo vse bolj vidno, da je šmarješka cerkev potrebna temeljite prenove. Letos vigredi so z deli začeli in jih pred kratkim tudi končali.

Posvetitev v nedeljo, 17. septembra, je bila pravi župnijski praznik. Sončno in tople vreme je privabilo številne vernike od blizu in daleč. Župnik Maks Michor, ki je v svoji pridigi opozoril tudi na to, da po župni in šmarješki cerkvi čaka prenovitve še šentkandolfska, se je iskreno zahvalil vsem, ki so po svojih močeh pomagali. Najbolj so se izkazale vasi, ki

spadajo pod šmarješki zvon (Šmarjeta, Novo selo, Črezdol, Mostec, Vrđi). Osebnost pa se je župnik zahvalil Stanku Adlaßnigu, Petricu z Novega sela, ki je v imenu župnijskega sveta prevzel odgovornost za prenovitvena dela, očetu in materi Stossier iz Šmarjete, ki že leta vzorno skrbita za cerkev, Francu Scheeru, ki je pred leti napravil okenske mreže, Hanziju Krušicu, pd. Motiju, in družini Kulnig z Novega sela, mizarju Pavlu Kropfitschu in Tomiju Rieplitschu, ki sta popravila klopi, kotmirški občini pa vrdoškimi in kotmirškim gasilcem. Restavratska dela je opravila firma Arnold iz Celovca, streho pa je popravilo podjetje Zippusch iz Svinca.

Župnijski praznik so lepo sooblikovali domači cerkveni pevci in šmihelska godba na pihala. Popoldne pa sta zabavala številne goste, ki so še vztrajali in se krepili ob dobrotah, ki so jih pripravili domačini, harmonikarja Hanzija Struger z Ročice in Tomi Rieplitsch z Gorij.

Upokojenci v Šentjakobu praznovali

V nedeljo, dne 17. septembra 1989, je vabilo „Društvo upokojencev Šentjakob v Rožu“ na že tradicionalno kulturno prireditev z družabnim srečanjem v farno dvorano v Šentjakobu. Oblikovali so to prireditev pevske zbor „Vaščani iz Zgornje Vesce“ pod vodstvom prof. Jožka Kovačiča, ansambel „Harmonija“ ter instrumentalni trio upokojencev iz Šentjakoba.

Predsednik Miro Miškulinik je pozdravil vse navzoče, še posebej pa predsednika „Društva upokojencev Jesenice“ ter dv. sv. dr. Pavla Zablatnika in vsem navzočim zaželel prijeten popoldan.

Z zanimanjem so upokojenci sledili petju starih domačih pesmi. Predvsem se je čutila močna povezava s pevci, ker so ti peli pesmi, ki so upokojencem znane iz mladosti. Tudi prof. Jožko Kovačič bo najbrž izgrebel še marsikatero skoraj pozabljeno pesem. Že med prireditvijo samo so se javili nekateri upokojenci, ki bodo prof. Kovačiču predstavili nekaj starih pesmi.

Omeniti je treba, da se zbor „Vaščani“ odlikuje v tem, da zna v svojih pesmih izžarevati pristno domačnost. To domačnost pa starejši ljudje še pose-

bej ljubijo. Tudi ansambel Harmonija in instrumentalni trio upokojencev iz Šentjakoba sta žela mnogo uspeha. Po končanem kulturnem sporedu je sledilo družabno srečanje. Upokojenci so se zadovoljni vračali na domove in si zaželeli, da se take prireditve ponovijo. Mi.

ČESTITAMO

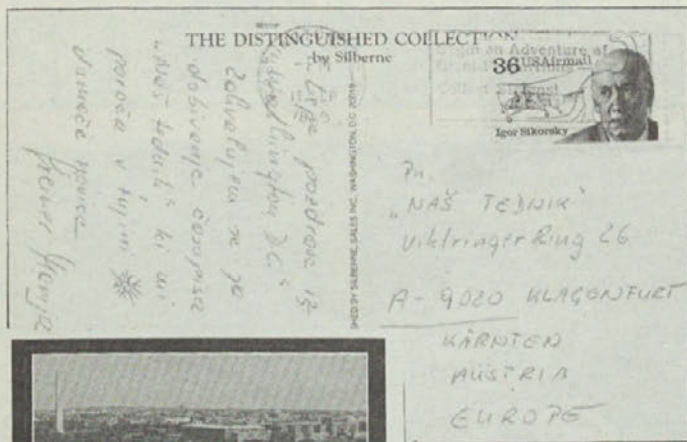
Ušiji Schellander in možu Romanu iz Čahorč ob rojstvu hčerke Klare. Svoje sestrice se veselijo: Julija, Hanzej in Pavli. Mladi zemljanki želimo vso srečo.

Milka Čebul je pred kratkim praznovala svoj 50. rojstni dan. Želimo ji še mnogo veselih dni. Čestitkam se pridružuje tudi EL Pliberk.

ZAHVALA ZA ČESTITKO

Iskreno se zahvaljujem za čestitke v Našem tedniku ob 11. obletnici osvoboditve v Gdansk. Zahvaljujem se vsem takratnim sočrnborzi-jancem, ki so mi v težkih trenutkih stali ob strani.

Vaš prijatelj Jan Zaporski

Dopis iz Washingtona

Da je Naš tednik dejansko „prijatelj po svetu“ je te dni dokazala tudi razglednica iz Washingtona, ki jo je napisala Marija Greiner, mlada rojakinja iz Globasnice. Piše, da se zahvaljuje za prejemanje Našega tednika. Ta ji v tujini poroča novice iz domačih krajev.

Mami v slovo . . .

Dosegla lepih 84 si let,
ko preselila na oni si se svet.
Krščansko upanje nam žalost je tešilo . . .

Od Marije same milost si sprejela,
na Malo Gospojnico k sebi Te je vzela.
Saj goreče rožni venec si molila . . .

Nazaj se vrača misel osem dni,
ko pri Tebi zbrani smo bili.
Slovesa bridkosti sluteč, si tesno me objela . . .

Nato v daljni Dubrovnik smo šli,
da bi na morju odpočili si.
Vest Tvoje smrti tam nas je dosegla . . .

V bolečini žalost nas potrla ni,
saj hude bolečine pač trpela si.
Bogu vdana, odrešenja si prosila . . .

Vse dni življenja si za nas skrbela,
za nas molila, v cerkvi pela.
Ko odhajal sem, za mano križ si naredila . . .

Gostoljubnost bilo najvišje je načelo.
Vsakomur kuhala, pekla in stregla si veselo.
Sosed, domačin in tujec — bili so dobrodošli vsi!

Življenje Tvoje je bogata bera.
Narodna zavest vodila Te in vera . . .
Krivica, zla soseska — niso Te podrle!

Ob priči sinov, hčere, si dušo izdahnila,
v radost večno tja se preselila.
Ponosni nate smo — ne bo nas žalost strla . . .!

Hvaležni sin Pavle Kert

Micka Miškulnik bo prejela „klešče“ četrletja

Iniciativna skupina „Slovenščina, moj jezik“ podeljuje vsake četrte leta KLEŠČE. Micka Miškulnik, ki tudi redno sodeluje z Našim tednikom, prejema klešče četrletja. „Za njeno vztrajno zavzemanje za slovenščino na uradih, je utemeljeno v časopisu KLEŠČE, ki je pred kratkim izšel.

Tamburaši iz Loč so ponesli sporočilo o slovenskem življu na Koroškem v svet in to bodo tudi v bodoče. Za naslednje nastope so se pripravljali v Crikvenici.

Seminar tamburašev iz Loč v Crikvenici

Tudi letos so se začetkom septembra zbrali tamburaši iz Loč na desetdnevem seminarju ob Jadranu. Že enajsto leto so se zbrali mladi glasbeniki ob Jadranskem morju, kjer so povezali intenzivno vežbanje na instrummentih s prijetnim oddihom. Že osmo leto pa so si za kraj bivanja izbrali Crikvenico, kjer so se zbirali za vaje v Domu Železarne Jesenice, spali pa so po privatnih hišah blizu doma. Kot vsa leta poprej so si denar za seminar tudi letos prihranili sami s prodajo kaset (spomladi je izšla njihova

va druga kaset „Ob zvokih tamburic II“) ter s poletnimi nastopi.

Ansambel dvanajstih članov je vadil dvakrat na dan po uro in pol pod vodstvom Erike Wrolich in v teh desetih dneh naštudiral novi program, katerega je napisal Aleksander Černut in ki obsega naslednje melodične komade: Slovenski venček, Slavonski venček, Dalmatinski venček, Dubrovačka kontradanca (Pobjeda). Ta svoj novi program bodo tamburaši iz Loč predstavili širši javnosti na koncertu konec oktobra.

Šmarjeta pri Velikovcu — nov dušni pastir

S prvim septembrom t. l. smo dobili v osebi mestnega župnika iz Velikovca g. Petra Forsterja novega dušnega pastirja. Tako je skrb za našo faro po deset — če ne stoletjih prevzel duhovnik nemškega rodu. Pot mu je pripravil dekan J. Damej, ki je po smrti župnika Štefana imel na oskrbi tudi našo župnijo. Če smo pod župnikom Štefanom v cerkvi le še slišali domačo slovensko besedo, je ta pod dekanom docela utihnila.

Župnika Forsterja poznamo kot lojalnega in Slovencem naklonjenega duhovnika, kar spričuje njegovo večletno delovanje pri podružni cerkvi na Želinjah. Ko ga v naši fari pozdravljamo, delamo to v upanju, da bo upošteval dejstvo, da smo dvojezična fara in se potrudil za temu primeren delež naše materinščine pri bogoslužju.

„Hiša babic“ v vasi otrok SOS v Blatogradu

Vas otrok v Blatogradu/Moosburg na Koroškem je letos stara 30 let. V tej vasi je od tedaj do takrat doraslo 200 otrok. Začasno živi v Blatogradu 15 družin z 90 otroki. Za vse babice v vasi otrok je bila pred kratkim dograjena in predana svojemu namenu posebna „hiša babic“. V njej bodo stanovale nekdanje matere otroške vasi SOS, ki so se medtem postarale. Nekdanji otroci teh mater pa bodo tudi v bodoče še imeli kraj, kamor bodo hodili domov na obiske.

V tej hiši v Blatogradu je na razpolago 10 stanovanj za upokojene matere v vasi otrok SOS v Blatogradu. V njej je tudi hišna kapela, stanovanje za sodelavce in prireditveni prostor.

Dr. Habsburg
v Celovcu

„V drugo avstrijski zbornici, to je v zveznem svet (Bundesrat) naj bi narodne skupnosti, živeče v Avstriji, imele svoje zastopnike“ — s tem predlogom je v soboto, 16. septembra, na Dnevu narodnih skupnosti, ki ga je v Celovcu organizirala Panevropska unija, presenetil njen predsednik dr. Otto Habsburg.

Habsburg, sam evropski parlamentarec, je govoril o Evropi regij in narodnosti in je na začetek svojega zanimivega referata postavil geslo, da nas morajo razvoji na svetu in v sosesčini zanimati. Menil je, da so trenutni premiki na vzhodu naše celine le prvi znaki velikanskih sprememb, ki bodo zaobsegale družbene, politične, vojaške in seveda tudi gospodarske plati. Mark-sizem je gospodarsko pogorel, manjka mu vsebinska legitimacija. Največje spremembe bojo gotovo v Sovjetski zvezi, ki stoji na pragu demokratizacije in dekolonizacije svojega vzhoda.

Dr. Suppan, docent na dunajski univerzi

Evropo, tako predavatelj, smo že tudi v jeziku razkosali na Vzhodno in Zahodno, pri tem pa docela pozabili na sredino.

Minil pa je tudi čas t. i. supersil, kajti jedrsko orožje jih je zniaveliralo.

Zelo pohvalno se je predavatelj izrazil o vlogi Avstrije pri begu državljanih iz Nemške demokratične republike v Zvezno republiko Nemčijo, ker je imela odprte meje. Seveda pa isto velja tudi za Madžarsko.

Tehtne besede je spregovoril o integracijski zmožnosti Evropske gospodarske skupnosti. Zanj je

Dr. Habsburg, predsednik Panevropske unije

za narodne skupnosti in narode Evrope veliko bolj pomemben Evropski svet, ker je bolj obširni. Treba pa ga bo na novo urednotiti in mu dati še drugo zbornico. Vendar pa je to le etapa v razvoju k skupni Evropi, za katero ni jasno, ali bo federativna ali centralistična. To se bo v naslednjih petih letih odločilo.

Na gospodarskem področju je skoraj gotovo, da bo Comekon, vzhodnoevropsko gospodarsko združenje postopoma razpadel, kajti tehnološki napredek je smrt za vsako plansko gospodarstvo in pojavi novih, močnejših gospodarskih oblik na Vzhodu Evrope to domnevo potrjujejo. Nastal pa bo vakuum in lahko bi ga izpolnila EFTA kot vez med EGS in vzhodnim gospodarstvom. Da nobena pot ne pelje mimo narodnih skupnosti, tega se vse bolj zaveda tudi Evropska gospodarska skupnost, ki ima že nekaj modelov za reševanje tega izjemno važnega vprašanja. Pa tudi znani politiki, med drugim Nemec Goppel, narodnim skupnostim prisojajo vse večjo integracijsko nalogo in zagovarjajo njihovo zaščito. Ker pa bo treba najti pot tudi tam, kjer meje med narodi in narodnimi skupnostmi niso jasno začrtane, je Habsburg predlagal, da bi se opirali na moravski dogovor iz leta 1904, ki je urejal odnose med Čehi in Nemci na Moravskem.

Brezkompromisno je Habsburg zahteval večjezičnega Evropejca. Najmanj tri jezike naj bi obvladal — in od teh naj bi vsaj eden bil jezik sosedja. Večjezičnost je najboljša, kar človeku lahko damo na pot, je dejal predavatelj in ostro zavrnil tezo, da obstajajo veliki in majhni jeziki

Popoldanski podij je prikazal pestrost stališč diskutantov. Med njimi sta bila tudi Reginald Vospnerik in Valentin Inzko.

oz. več in manj vredni jeziki. „Noben jezik ni majhen in odveč in vsakega je treba negovati.“ Posebej naj bi se tega zavedala prav Avstrija, ki bi lahko postala neke vrste model za odnose med različnimi narodnimi skupnostmi, ki se jih naj ne boji, ampak jih prizna in štiti. Z njimi je treba biti solidaren, kajti Slovenci, Hrvati, Madžari, Čehi, Judi so del Evrope in avstrijsko poslanstvo bi brez njih ne bilo izvedljivo.

Popoldanski podij je bil odraz narodne in idejne pisanosti evropskega prostora. Saj so se razprave udeležili zastopnik Akvi-

tancev, Južnih Tirolcev, Romov in Hrvatov iz Madžarske, koroških Slovencev, koroških političnih strank in hajmatdinst ter celovski župan.

Pokazal se je razpon in tudi velika razlika med priznanostjo posameznih narodnih skupnosti in med njihovim pravnim položajem, na primer med Romi na Madžarskem in Južnimi Tirolci. Ta disput pa je tudi pokazal, da samozavest narodnih skupnosti rase, in to predvsem na vzhodu, čemur gotovo razvoj v teh državah zelo koristi. Pokazalo pa se je, predvsem pri Romih, da so

še vedno na repu socialnih in političnih dosežkov. Primer Francije pa kaže, da tudi „najboljši“ centralizem ne more zatrei želje in sle po narodni in kulturni samostojnosti, na primer pri Baskih, Akvitanjih in Okcitanjih v Franciji.

Koroškoslovenske težnje so v diskusiji zagovarjali dr. Valentin Inzko, dr. Reginald Vospnerik in pa Janko Messner. Dr. Inzko je predvsem izpostavil vlogo Cerkev in je udeležence pozval, naj pomagajo stremljenjem po večji liberalizaciji in demokratizaciji v Sloveniji, „kajti ta upanje vzbujajoči razvoj je za vse družbenopolitične silnice alpsko-jadranskega prostora, Evrope sploh, izživ“. Dr. Vospnerik je zavrnil ponovne trditve hajmatdinst, da so pravice Slovencev neke vrste darilo in je predlagal, da bi od številčne demokracije prišli h konkordančni. Janko Messner pa je osvetlil pojem vindiš v vseh njegovih devijacijah.

Dr. Suppan, docent na dunajski univerzi je v popoldanskih urah imel sila zanimivo predavanje o razvoju Slovencev v 19. in 20. stoletju in njegov srž je, da so v bistvu že tedaj bili samopomoč na kulturnem in gospodarskem področju ter pozitivni odnos Cerkev glavni stebri njihovega obstoja. Šola pa je igrala zelo dvomljivo vlogo.

Še to v informacijo: na začetku je inž. Goess pozdravil koroške in štajerske Slovence tudi v slovensščini, na Novem trgu so med drugim zaplesali in navdušili mladi globaški rajovci in zvečer je na plesu narodnih skupnosti igral ansambel Korenika.

Franc Wakounig

OB ROBU

Kakovost prodana pod ceno

Skupina, ki je ob evropskem dnevu narodnostnih skupnosti 16. sept. 1989 zbudila na celovškem Novem trgu največjo pozornost, je bila folklorna skupina mladih plesalcev iz Globasnice. Pa niso plésali le Globašani; okrog njih so kar plésali tudi fotografi in snemalci.

Pisanemu občinstvu so Globašane sicer v nemščini predstavili kot Slovence iz južne Koroške. A to je očitno bilo premalo! Tu in tam so se med tujimi gosti slišali komentarji glede Globašanov: „Ti pa prihajajo iz Jugoslavije!“ in ob skupini gradiščanskih Madžarov: „Ti pa so iz Madžarske!“ — Tako nastop na Novem trgu ni povečal razumevanja med zastopniki različnih narodov, ampak je ponekod zasejal nove nesporazume.

Ma-St

Nejasnosti glede sebe pa so se kulturno izognili „Sedmograški Saksi v Avstriji“. Med gledalce so razdelili lepo oblikovan šeststranski letak z zemljevidom svoje nekdanje domovine na Sedmograškem — z dvojezičnimi oznakami, s telegrafskim prikazom zgodovine in z opisom sedanjega položaja; na večbarvni naslovn strani pa je par v narodni noši.

Tudi naše kulturno-umetniške skupine bi se lahko v prihodnje povsod tako predstavile: s podobnim, a večjezičnim letakom. Najbolj zainteresirani gosti pa bi gotovo segli tudi po čem temeljitejšem, npr. po „Zgodovini koroških Slovencev“ — če bi jim jo le znal kdo ponuditi ob pravi priložnosti.

Folklorna skupina iz Globasnice se je predstavila na Novem trgu v Celovcu

Prebrano iz DIE FURCHE, 15. sept. 1989

Lohnendes Wagnis — Zur Konstituierung des Volksgruppenbeirates für die Slowenen

Es gibt in Wien einen Ober, den personifizierten „Herrn Franz“. Aus seinem Kaffeehaus in der Nähe des Bundeskanzleramtes beobachtet er uns Kärntner Slowenen, wie wir seit 40 Jahren zum jeweiligen Bundeskanzler in Sachen slowenische Volksgruppe pilgern. Mit seiner kroatischen Seele hat er mit uns gelitten, wenn wir nach Kärnten zurückfahren und eigentlich wenig nach Hause brachten.

Seltener freute sich „unser“ Franz. Nun, nach der ersten Sitzung des Volksgruppenbeirates für Slowenen hat er mir anerkennend auf die Schulter geklopft „nicht nur für Euch Slowenen, auch für uns Kroaten ein wichtiger Tag“. Nach 13jährigem Ringen konnten wir vergangene Woche erstmals mit allen betroffenen Gruppen Volksgruppenbeirat für Slowenen konstituieren.

Es gehe darum, „daß sich auch die ethnischen Minderheiten, so wie die religiösen, in Österreich ohne Einschränkung zuhause fühlen“, meinte der Kanzler. Er hat damit wohl den Punkt getroffen.

Obwohl ich zu jenen zähle, die seit Jahren versuchen, Gehör für die Minderheiten zu schaffen — nun auch als grüner Vertreter im Volksgruppenbeirat — bin ich sicher, daß wir an diesem verregneten Montag zu einem Meilenstein gelangt sind, die breite Straße aber noch nicht erreicht haben.

Es geht ums Klima. Gut erinnere ich mich an meinen ersten Zeitungskontakt in Wien vor Jahrzehnten. Es war die FURCHE, ihr legendärer Chefredakteur Kurt Skalnik (oder Gamlischeg, damals bei der „Presse“, später Vorhofer von der „Kleinen“ und Nennung vom „Forum“, um nur einige zu nennen), die uns die ersten Artikel widmeten. Wir Slowenen in Kärnten glaubten, jetzt begänne die Mehrheit endlich die Sache der Mehrheit zu ihrer eigenen zu machen. Ganz so war die Entwicklung dann doch nicht.

Wohl kann man sagen, daß es uns in den vielen Jahren gelungen ist, in der Öffentlichkeit eine Präsenz zu erreichen, von der die Minderheit nur träumen konnte.

Die Erinnerungen an diesen ersten Versuch der Öffnung zur Mehrheit begleiten mich auch, nachdem der Obmann des Rates der Kärntner Slowenen, Matevž Grilc, auch mit Parteienstimmen zum Vorsitzenden des Beirates gewählt wurde. Meritorisches ist noch nichts herausgekommen, aber die Geschäftsordnung wurde einstimmig verabschiedet und eine weitere Sitzung vereinbart. Doch ein Zeichen der Hoffnung und kooperativer Atmosphäre.

Inzwischen sind wir Kärntner Slowenen — auch wegen der dreijährigen parlamentarischen Erfahrung — Realisten genug, um zu wissen, daß selbst der liebe Gott die Erde nicht an einem Tag erschuf. Mit dem Beirat käme das Paradies für die Volksgruppe, wurde von der Regierung und Parteien oft verkündet. Es ist ein

Meilenstein, ein neuer Ausgangspunkt, sagen wir. Noch ein Aspekt ist nicht zu vergessen. Als wir an diesem Tag im Ministerratssaal saßen, sagte mir ein Parteivertreter: „Seit Eurem Entschluß, die Beiräte zu beschicken, seit Eurer Politik des neuen Dialogs habe ich keine Angst mehr zu sagen, ich bin Slowene. Auch in meiner Partei!“

Es gab Zeiten, wo uns die Mehrheit zu einer Politik der Konfrontation zwang. Wir sind, so meine ich, stark genug für eine Politik des Dialogs und es liegt jetzt an der Mehrheit, die sich hoffentlich ihrer Verantwortung bewußt ist. Diese Art von Politik wurde aber erst möglich, weil uns die Grünen zu einem Mandat, zu einer Stimme im Parlament verhalfen und erstmals nach 70 Jahren ein Kärntner Slowene in seiner Muttersprache im Hohen Haus am Ring sprechen konnte.

Meinem „Vorgänger“ — dem slowenischen Gaitaler Bauern Franz Grafenauer — wurde das Abgeordnetenmandat entzogen, weil er 1913 im (heute bekannten) Skispringort Achomitz/Zahomec voraus sagte, „diesen Krieg werden die Russen gewinnen“. In Grafenauers Heimattal wurden 1976 die Mikrofonkabel zerschnitten, als die Bevölkerung den Olympiasieger Karl Schnabl in der Muttersprache begrüßte.

Man nahm uns unsere Sprache, unsere Stimme. Die Anzahl der Personen, die eine Volksgruppen Sprache als Umgangssprache verwenden, geht von Zählung zu Zählung rapid zurück. Man drängte unsere Sprachen in Haus und Stall, und riß unsere Ortstafeln nieder.

Man hat tiefe Gräben durch unsere Wiesen und Felder gezogen und hinterließ Verberterung. Trotz allem wächst unter den Kärntner Slowenen eine selbstbewußte starke Jugend heran.

Der 1000. Maturant hat im vorigen Schuljahr das Slowenische Gymnasium verlassen. Wir erreichen durch die Gründung der zweisprachigen Handelsakademie eine neue höhere Schule für die Minderheit, die Hermagoras Bruderschaft gründet mit Landes- und Bundesmitteln eine zweisprachige und konfessionelle Volksschule in Klagenfurt — die Unterstützung für diese Vorhaben wird der Beirat am 19. Oktober beschließen. TV-Sendungen gibt es seit kurzem in kroatischer und slowenischer Sprache.

Dies rechtfertigt ein Wagnis, von dem wir heute nicht wissen, wie es ausgehen wird. Es ist aber ein Signal für eine positivere Entwicklung auch bei den Kroaten und Tschechen, aber auch Ungarn. Es ist noch viel zu tun für diese Minderheiten — auch für die religiösen — bis sie im Sinne Vranitzkys ein Heimatgefühl und die Akzeptanz von seiten der Mehrheit erfahren werden, in dieser gemeinsamen Republik Österreich. Denn eines wollen wir alle nicht: Fremde in der Heimat sein.

Von Karel Smolle

TEDNIKOVA KNJIŽNA POLICA

„Že več kot šesto let kraljuješ na tej gori, / sredi čudovito lepih vrhov, / med okleščeni, a ponosnimi viharniki, / blizu poskočnih gamsov in žilavih kozorogov, / med nebeško lepimi cveticami — / na Svetih Višarjah, / na tromeji med slovanskim, / germanskim in romanskim svetom, / kjer so naši davni predniki / namesto mejnika / postavili cerkveno Tebi v čast.“

Vinko Žakelj v brošuri
VIŠARSKI RAZGLEDI

Višarski razgledi

Vinko Žakelj, slovenski izseljeniški duhovnik v Belgiji že vrsto let zahaja na Svete Višarje. Ko je pred štirimi leti napovedal, da pripravlja knjigo s slikami in besedili o tem evropskem dragulju na jugoslovanski, nemški in italijanski tromeji, je to bila šele zamisel. Sedaj pa se je ta zamisel uresničila v šestnajststranski brošuri s poezijo in dragocenimi štiribarvnimi posnetki Vinka Žaklja. Brošuro je izdalo Ognjišče v Ljubljani.

Tri daljše pesmi VIŠARSKA MARIJA, ŠTIRI BOŽJE POTI in POČITNICE SO TU . . . , so osmim tipičnim višarskim motivom dopolnilo v besedi, v kolikor beseda včasih sploh more opisati izpoved slike. Slike in besede v brošuri VIŠARSKI RAZGLEDI se dopolnjujejo.

V prvi pesmi piše Vinko Žakelj o višarskem svetišču, h kateremu se že „šest stoletij vije procesija naših dedov“. In če je vsebina pesmi otožna, pa vendar ne gre pozabiti poziva Slovincem po svetu: „Prebuditi se moramo. / Dozoreti moramo. / Postati moramo polnoletni / tudi v političnem smislu. / V Slovincih — kjerkoli že so: / v matični domovini, v zamejstvu ali zdomstvu — / se mora izoblikovati / politično hotenje, / ki bo sposobno — / z božjo pomočjo / p r e m a g a t i vse ovire.“ Naslednja pesem spregovori o življenju, ljubezni in sreči. „Živeti, ljubiti in biti srečen / brez drugih — je utopija / . . . / Potrebujemo druge tudi zato, / ker jim moramo nekaj p o m e n i t i.“

Vinko Žakelj, **Višarski razgledi**. Izdalo Ognjišče, Ljubljana 1989. vg

Slike in skulpture Borisa Zaplatila v galeriji Rožek

Sobota, 16. septembra je. V galeriji Rožek je napovedan začetek razstave slovenskega mladega umetnika Borisa Zaplatila iz Ljubljane. Na selišču-dvorišču — pred galerijo stojijo razne skulpture — vse umetnikovo delo —, na zastavni drog vlečejo umetniko, podobno zastavi in po trati naokrog so razporejene goreče bakle, ki uro, ko se dan prevesa v mrak in noč, bogatijo s čudovitim razpoloženjem in vzdušjem. In v ta poznopoletni mrak odmevajo koraki številnih prišlekov, in njihovi zamolkli glasovi, kakor če se mlinska kolesa sukajo na suhem.

Borisa Zaplatila, na Koroškem doslej še nepoznanega, v Sloveniji že priznanega slikarja in ustvarjalca raznih skulptur, predstavi ravnatelj ljubljanske Mestne galerije, Aleksander Basin.

Zaplatil, eden od slovenskih „divjih“, se je kmalu poslovil od te, v bistvu ga utesnjujoče etikete in se napotil po samostojno izbrani umetniški poti, ki predvsem za še nepriznanega in nepoznanega likovnika ni lahka.

Skulpture, ki jih Zaplatil razstavlja v Rožeku, prilično kažejo to samostojno pot: iz nečesa, kar je svojčas imelo že določeno obliko in formo, napravi nekaj čisto drugega, kar ima sedaj svojo „osebnost“, svoj lastni-in-novi jaz.

Njegove slike formatno niso vezane na ustrojene oblike, am-

pak te določa avtor sam. In tudi barvno se ne pusti utesniti v določen kot, ampak z enakim veseljem, skoraj bi rekli eksczesno, slika z svetlimi in temnimi barvami.

Vernisažo je s svojim kvalitetnim nastopom oplemenitil trio Terlep. Ti mladi glasbeniki so se specializirali na oživljanje starega, izvirnega slovenskega glasbenega in instrumentalnega iz-

ročila s celotnega slovenskega kulturnega prostora in so seveda tudi ta večer odlično nastopili.

Še to: na otvoritev te razstave je prišlo toliko ljudi, da vsi niti v prostorne galerijske prostore mogli niso. Nekaj podobnega je v Celovcu takorekoč nepojmljivo. Galeriji Rožek je treba tudi za to odmevnost čestitati.

Razstava Borisa Zaplatila je odprta do nedelje, 15. oktobra, in sicer vsak četrtek, petek, sobota in nedeljo od 15. do 18. ure.

Franc Wakounig

Boris Zaplatil pred dvema velikima slikama.

Trio Terlep obvlada slovensko glasbeno izročilo.

Matej Metlikovič v galeriji Tinje

Motiv slikarja Mateja Metlikoviča

V galeriji v Domu v Tinjah razstavlja svoje oljnate slike in risbe Matej Metlikovič iz Ljubljane. „Metlikovičevo slikarstvo je predvsem slikarstvo barve — polno gest in akcije. Neizbežna je misel, da so te slike vodnik po postajah njegovega notranjega dogajanja. To je slikarstvo odnosov in iskanja. Iskanje resničnega, tistega zadnjega, trdnega, ki umetnika vabi in mika z lučjo, jasnostjo, z bivanjsko gotovostjo.“ S temi besedami je Ivan Rupnik, teolog in sam slikar zadel bistvo Metlikovičeve likovne izpovedi. Metlikovičeve barve so krepke in si v barvnem spektru nasprotujoče. Njegova črta je jasna in čuti se samosvojost tudi in izpovednosti čopičeve črte.

Metlikovič sam o svojem slikarskem ustvarjanju: „Uspelo delo je zame čudež, v katerem se na nepredvidljiv in izviren način upredmeti kak duhovni ali duševni vzgib — nekaj osebnega, skritega običajnemu, površnemu pogledu. Je čudež, v katerem se materiali, tekočina črnila, barvne snovi, barvni odenki ter oblike in figure na platno ali papirju dvigujejo nad svojo običajno pojavnost in se pod slikarjevimi prsti in čopičem v srečnem trenutku spojijo v enkratno skupnost, v prizor, v podobo, v kateri je duša človekova združena z dušo materiala . . .“ Razstavo je v Domu v Tinjah možno ogledati še do 8. oktobra 1989.

POGOVOR Z VLADIMIRJEM KLEMENČIČEM

Ne smemo prezreti prednosti Slovencev,
katere imajo z znanjem dveh ali več jezikov

Univ. prof. dr. Vladimir Klemenčič je ravnatelj Inštituta za narodnostna vprašanja v Ljubljani in iniciator vsakoletnih Koroških kulturnih dnevov. Letos je 27. spremljal in organiziral maturitetno potovanje za absolvente Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Poleg tega je izdelal dvojezični zemljevid Koroške. Pogovor je tekkel o novi družbeni funkciji, katero dobivajo manjšine v času evropskih integracijskih tokov in s tem v zvezi o nalogah znanstveno raziskovalnega kadra. Pogovarjala se je Heidi Stingler.

Naš tednik: Dovolite, da vam čestitam k imenovanju za ravnatelja Inštituta za narodnostna vprašanja. V času novih integracijskih tokov in v procesu odpiranja Evrope dobivajo manjšine posebno družbeno funkcijo. Kakšno vlogo ima pri tem znanstveno raziskovalni kader in kakšne smernice se postavljajo?

Dr. Vladimir Klemenčič: V Sloveniji je prišlo pri Slovencih v zadnjih letih do velikega razmaha znanstveno raziskovalnega kadra, ki se bavi z manjšinsko problematiko, tako tudi v Celovcu, v Avstriji, v Sloveniji in v Italiji. Znanstveniki v Sloveniji in Italiji so relativno dobro pripravljeni na vse večje zanimanje za manjšine v celotni Evropi. Pri tem pa smo prišli v problem, da smo še vedno preveč specializirani in premalo orientirani problemsko, se pravi, da delo posameznikov, ki je na zelo visokem nivoju, tako v zamejstvu in tudi v Sloveniji ni dovolj povezano in se zato prepočasno približuje tistim problemom, ki se odpirajo pri Slovencih. To so vprašanja, ki se oblikujejo v novo nastajajočih evropskih integracijskih tokovih.

Naš tednik: V čem naj bo to-

rej naloga znanstvenikov, ki se ukvarjajo z manjšinsko problematiko?

Dr. Vladimir Klemenčič: Naloga manjšinskega znanstva bi morala biti v opredeljevanju nove družbene funkcije manjšin in celotnega slovenskega naroda v procesu odpiranja Evrope in s tem povezanim vse intenzivnejšim prepletom na gospodarskem, kulturnem in informacijskem področju mednarodne Evrope. Slovenci — zase slovenska znanost bi morala kar se da hitro

opredeliti novo funkcijo prostora, v katerem živimo in prednosti, ki jih imamo Slovenci, kjer živimo v štirih državah in na prostoru, ki predstavlja evropsko mednarodno prostorsko križišče. Pri tem tudi ne smemo prezreti, da se je v zvezi s to funkcijo slovenskega prostora in pomembnostjo prehodnosti slovenskega etničnega ozemlja oziroma slovenskega naseljenega prostora, v zadnjih dveh desetletjih preoblikovala agrarna v neagrarno strukturo prebivalstva. Prav tako, ko govorimo o funkciji slovenskega naseljenega prostora, ne smemo prezreti prednosti, ki jih imamo Slovenci z znanjem dveh ali več jezikov in dvojezičnostjo, o kateri šele pričenjajo sanjati drugi narodi. Narodi, ki so bili eksistenčno prisiljeni, da so se učili dveh jezikov, bodo imeli v bodoče iz tega dejstva svojo korist.

Naš tednik: Kako torej ocenjujete razvoj situacije koroških Slovencev z ozirom na približevanje Avstrije v EGS?

Dr. Vladimir Klemenčič: Če hočemo zagotoviti položaj koroških Slovencev, bo potrebno, da bomo poskrbeli za nova spoznanja, ki se odpirajo z vključevanjem Avstrije v EGS. Slovenec na Koroškem večinoma ni več pravi kmet, ampak lastnik prostora, ki na podlagi prehodnih izvajanj dobi na pomenu kot obmejno področje in kot dragoceno turistično območje. Mislim, da so značilnosti povezovanja med Slovenijo in Koroško kot obmejnega prostora v funkciji slovenskega prebivalstva kot člana povezovanja še vse preslabo ovrednotena. Mislim, da se koroški Slovenci na najrazličnejše oblike, ki jih je težko opredeliti, zelo intenzivno vključujejo v te tokove, kar ni pomembno le za same Slovence, ampak tudi za celoten gospodarski in kulturni razvoj. Po ustanovitvi slovenske gimnazije se je koroški Slovenec rešil perifernosti, a tudi v vsej večji meri kompleksa manjvrednosti, saj je, ne da bi zgubil svojo identiteto uspel vključiti v tokove družbenega življenja v Avstriji in tudi v Evropi in to na vseh področjih življenja — v gospodarstvu in kulturi. Mislim, da bi te nove razmere, ki nastajajo med Slovenci v Italiji in Avstriji s povezanostjo s Slovenci v Sloveniji morali intenzivneje spremljati in sproti vrednotiti. Zato pa bo tudi potrebno izoblikovati sistem medsebojnega sodelovanja med raziskovalci in raziskovalnimi institucijami Slovencev na Koroškem, v Sloveniji in v Italiji.

Naš tednik: S tem, da so koroški Slovenci vstopili v sosvet, je nastala nova situacija. Kako vi kot znanstvenik gledate na to odločitev?

Dr. Vladimir Klemenčič: Mislim, da je zelo pozitivno, da Slovenci sproti spremljajo novo nastalo situacijo z uveljavljanjem novega zakona v osnovnem šolstvu. Zelo pomembno pa je tudi, da se kot samostojni subjekt vključujejo v družbeno in politično strukturo Avstrije in v sosvet, kar je gotovo pojav najnovejšega datuma, ki odpira nove probleme odnosov med koroškimi Slovenci in Avstrijo kot državo.

Naš tednik: Hvala za pogovor.

Sele — Občni zbor
KPD „Planina“

Precejšnje število članov se je zbralo na rednem občnem zboru KPD „Planina“, ki je bil v petek, 15. 9. 1989 v farnem domu v Selah. Predsednica Pavli Čertov, ki je to funkcijo prevzela pred enim letom po odstopu dolgoletnega predsednika Marjana Olipa, je najprej pozdravila vse navzoče in nato po prebranem zapisniku zadnjega občnega zbora podala tudi poročilo o delovanju društva v pretekli dobi. Kot nekako rdečo nit skozi niz prireditev v zadnjih dveh letih je omenila obletnico 1938—1988 in pa akcijo „Slovenščina, moj jezik“. Potem, ko se je predsednica zahvalila vsem, ki so po svojih močeh podpirali in še dobrohotno podpirajo delovanje društva, se je tajnik Heribert Kulmesch spustil v podrobnosti naštevanja prireditev, ki jih je bilo v zadnjem obdobju nad štirideset. To je kar lepo število in brez dvoma je bilo za vsakogar nekaj zanimivega in poučnega zraven, če je le bil odprt in pripravljen za sprejemanje raznovrstnih ponudb društva — od iger, raznih strokovnih predavanj in tečajev, ur pravljic za otroke, plesnih tečajev pa tja do koncertov, glasbenih nastopov itd. Seveda s tem ni rečeno, da bi jih ne moglo biti še več, kajti možnosti kulturnega delovanja so zelo široke. — Ko je še blagajničarka Mici Mak s svojim poročilom prebrala preglednike in navzoče člane, da je društvo dobro gospodarilo (sicer je bila kratka debata, če le ni morda nekaj denarja izdalo po nepotrebem), je po razrešnici staremu odboru prišlo do volitev novega odbora. Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednica Pavli Čertov, podpredsednik Toni Olip (Hajnžev), tajnica Milka Olip, namestnik tajnice Toni Stern, blagajničarka Vida Roblek, nam. blagajničarka Mici Mak.

Po volitvah sta novemu odboru zaželela vse najboljše pri nadaljnjem delovanju predsednik KKZ dr. Janko Zerzer (navzoč je bil tudi tajnik KKZ Nužej Tolmajer) ter domači župnik Mirko Rakovnik. Na dnevnem redu je bila nato še sprememba pravil, ki pa so jo člani soglasno sprejeli.

Kljub bolj ali manj mirnemu poteku občnega zbora ni mogoče prezreti dejstva, da v Selah nekateri krogi z mačehovskimi očmi gledajo na delovanje prosvetnega društva in da so si menda želeli to ali ono spremembo v odboru, pa kot zgloda, niso bili dosti korajžni, da bi prišli na občni zbor in tam zastopali svoje mnenje ali pa so prišli samo poslušat, kaj se bo samo od sebe zgodilo. Tretja varianta pa je ta, da jim je v bistvu vseeno, kaj društvo dela, važno je le, da se jeziki sučejo.

Želim in upam, da bo v naslednjih dveh letih uspelo novo izvoljenemu odboru potešiti potrebe vseh kulturno zainteresiranih Selanov in premostiti nesoglasja, ki včasih hromijo delovanje društva.

Naj živi — kultura!

ZKO

PETEK, 22. sept.
„Ko bom prekoračil be-
sedo“ — Gustav Januš
50 letnik.

SOBOTA, 23. sept.
Duhovni nagovor (žpk.
F. Zergoi). Voščila (D.
Urschitz)

NEDELJA, 24. sept.
Oblačilna kultura v prej-
šnjem stoletju in danes
(J. Druml-Čertov)

PONED., 25. sept.
Bilanca mladinskega kul-
turnega festivala (disku-
sija v živo)

TOREK, 26. sept.
Halo, prijatelji!

SREDA, 27. sept.
Glasbena sredo.

Večerna 21—22
Za kulisami — Čar belih
in črnih tipk: 2. del:
Klavirski stolčki (I.
Dekleva).
„Vilenica 89“: Sred-
njeevropski mit na
kraškem prepihu.

ČETRTEK., 28. sept.
Rož — Podjuna — Zilja.

Slovenski radijski spored, 22. 9. 89

**Ko bom prekoračil besedo —
pesnik in slikar Gustav Januš**

Ravnokar je zaključil izbor nove
pesniške zbirke, ki ga bo ob pesnikovi
petdesetletnici izdala založba Drava. Z
zaključitvijo nove pesniške zbirke se
Gustavu Janušu zaokroža umetniško
nadvse plodovito leto, saj se je meseca
junija v koroški deželni galeriji ponovno
uveljavil tudi kot likovni umetnik, ki si
utira slikovite izpovedi daleč stran od
umetniških mod. Kakor je nepopustljiv
pri rasti sveta svojih slik, tako tudi neiz-
prosno proti samemu sebi dograjuje
pesmi, dokler mu niso do zadnjega de-
tajla izpovedne. „Ko bom prekoračil be-
sedo“ je programski naslov pesniške
zbirke Gustava Januša, ki je lani izšla
kot dvojezična knjiga (nemški prevod je
priskrbel Peter Handke). V petkovem
kulturnem sporedu bomo predstavili
nekaj novih, še neobjavljenih Januše-
vih pesmi in pripravili pogovor z njim.

NA TELEVIZIJI

Dober dan, Koroška!
(24. septembra 1989, FS 2, 13)

- **Prvošolci** — 70 novih prvošol-
čkov v treh razredih Slovenske gim-
nazije ustvarja nove skupnosti
- **Kulturni telegram** —
- **Rozalsko žegnanje** — 7000 lju-
di pri Hemi — denar in žegen
- **Kmetje in evropska skupnost** —
Kako koroški kmetje gledajo na na-
meravano včlanjenje Avstrije v Ev-
ropsko gospodarsko skupnost
- **Vižarji** — Reportaža s tradicio-
nalnega srečanja vižarjev v Žvabeku

PRIREDITVE

DOBRLA VAS

VEČER SLOVENSKE PESMI
Čas: sobota, 23. 9. 1989, ob 20. uri
Kraj: v kulturnem domu v Dobrli vasi
Gostuje: MoPZ „France Marolt“
Prireditelj: SPD „Srce“

ŠENTJAKOB v R.

Igra SENCE
Čas: v soboto, 23. sept. 1989, ob 20. uri
Kraj: gostilna Mohorič v Šentjakobu
Gostuje igralska skupina SPD „Dobrač“
Prireditelj: SPD „Rož“

RIKARJA VAS

GLASBA JE ADUT
Čas: sobota, 23. septembra, ob 20. uri
Kraj: gostilna Mohorič v Rikarji vasi
Nastopajo: Stoakogla Trio iz Stajerske in
Jaklinger Trio
Prireditelj: Alpski klub Obir

ŠENTJAKOB v R.

DRUŠTVENI IZLET
Čas: v nedeljo, 1. oktobra 1989, ob 7. uri
izpred Posojilnice v Šentjakobu
Prireditelj: Slov. prosvetno društvo „Rož“
Ogledali si bomo: cerkev in steklaro v
Bärnbachu (možnost obiska maše v Hun-
dertwasserjevi cerkvi), lipicance v Piberju
ter se vračali preko vinske ceste (Weinstra-
ße) nazaj v Šentjakob
Prispevek: 200,— šil. Prijave sprejema z
vplačilom prispevka na Posojilnico v Šent-
jakobu

KOTMARA VAS

VESELICA GORJANCEV
Čas: v soboto, 30. sept. 1989, ob 20. uri
Kraj: Šentkandolf pri Kotmari vasi, gostilna
Pušnik
Igrajo: Fantje iz Podjune. Srečelov

CELOVEC

KNJIGA S SEDMIMI PEČATI
Oratorij Franca Schmidta.
Čas: nedelja, 24. sept. 1989, ob 19.30 uri
Kraj: Koncertna hiša v Celovcu
Sodeluje: slovenska filharmonija, dirigira
Herbert Kapfer.

SELE

PREMIERA IGRE ZMAJ
(Jevgenij Švarc / Marjan Belina)
Čas: sobota, 30. sept. 1989, ob 20. uri
Kraj: farna dvorana v Selah
Nastopa: mladinska gledališka skupina
KPD „Planina“ v Selah
Režija: Franci Končan in Milka Olip

**VABILO NA
redni občni zbor
Zveze slov. izseljencev**

ki bo v nedeljo, 1. oktobra 1989 s pričetkom
ob 14. uri v gostišču Wrolich v Ločah
(Ratenče) ob Baškem jezeru. Kakor v minulih
letih, bo občni zbor tudi tokrat povezan s tra-
dicionalnim

DRUŽABNIM SREČANJEM
ki ga bodo popretili domači prosvetasi s krat-
kim kulturnim sporedom.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
Tarvisterstr. 16, Celovec, tel. 514300-22
DRUŠTVO SLOVENSkih PISATELJEV
V AVSTRIJI
Tuče 2, Žrelec, tel. 0463/39150

VABILO
na X. srečanje pisateljev narodnih
skupnosti, ki bo

od 22. 9. do 24. 9. 1989
v gostilni „Pri Kovaču“ na Obirskem
pri Železni Kapli

**Tema: Pomen otroške in mladinske
književnosti za narodne skupnosti**

Spored:

Petek: 19.00 otvoritev srečanja v hotelu
OBIR v Železni Kapli

Sobota: 9.30 predavanje Saše Vegri — Oca-
na povojne koroške mladinske literature —
primerjalno z razvojem v Sloveniji. **11.00** pre-
davanje Žive Gruden (ravnateljica dvojezične
ljudske šole v Špetru v Benečiji). Literatura
za otroke in prerod manjšinskih skupnosti v
Italiji. **15.00** Prispevki navzočih avtorjev na-
rodnih skupnosti in razprava. **18.00** odločitev
žirije o literarni nagradi, ki jo je razpisala SPZ
za slovensko prozno besedilo.

Nedelja: dopoldan literarno branje za otroke
in odrasle.

DOPUST Z NAŠIM TEDNIKOM
v BUDVI — Slovenska plaža

od 3. do 10. oktobra 1989

Cena po osebi: šil. 3180,—

V ceni vključeno: prevoz iz
Celovca, polet, 7x polpen-
zion, dvoposteljne sobe,
tuš, wc, prevoz z
letališča do
hotela in
nazaj.

V bližini starega mesta Budva so leta 1983 zgradili novo počitniško naselje
„Slovenska plaža“, ki nudi turistom vse udobnosti. Na celotnem počitniškem
naselju je zabranjen dovoz z avtomobili. Poleg številnih restavracij, kavarn,
trgovin nudi „Slovenska plaža“ mnogo možnosti za športno rekreacijo kot npr.
tenis, namizni tenis, rokomet, boccia, surfanje (deskanje) itd.

Prijave sprejemata

uprava Našega tednika, Vinko Kušej, tel.: (0463) 512528-21 in
turistična agencija CARTRANS, Nadja Oraže, tel. (0463) 512680-31

SODALITAS

**Dom v
Tinjah**

Telefon:
(0 42 39) 26 42
9121 Tinje

od petka, 22. septembra, od 15. ure
do sobote, 23. septembra, od 17. ure
**DNEVI DUHOVNE OBNOVE, IGRE IN
PETJA ZA MINISTRANTE od 8. do 11.
leta**

Vodi: Janko Krištof s sodelavci

od sobote, 23. septembra, od 14.30 do
nedelje, 24. septembra, od 16.30
PRIPRAVA NA ZAKON, nem.

Vodstvo: rektor Jože Kopeinig

od sobote, 23. septembra, do nedelje,
1. oktobra

**ROMARSKO POTOVANJE V LURD, LA
SALETTE, ARS in MARIA EIN-
SIEDELN**

Vodi: žpk. Valentin Gotthardt, Galicija

v soboto, 23. septembra

**ROMARSKO POTOVANJE NA SV.
GORO** — ob priliki 450-letnice Mariji-
nega prikazovanja — za Hodiše
Vodi: žpk. Lovro Kaselj, Hodiše

v nedeljo, 24. sept., od 9. do 17. ure Du-
hovna obnova za župnijske svete deka-
nij Velikovec, Pliberk, Tinje in Dobrla
vas

**SKUPNA ODGOVORNOST ZA
ŽIVLJENJE CERKVE**

Vodi: Jože Kopeinig

od sobote, 23. septembra, od 18. ure
do nedelje, 24. septembra, od 18. ure

Tečaj za spretne roke: IKEBANA,

nem.

Vodi: Hildegund Fiausch, Leoben

od četrta, 28. septembra, do nedelje,
1. oktobra

POTOVANJE V MEDŽUGORJE
za zilijske fare: Ziljska Bistrica, Blače,
Melviče, Brdo, Borlje, Št. Štefan, Št.
Pavel, Št. Jurij, Čače in Gorje

Vodita: žpk. Stanko Trap in mag. Albert
Smrečnik

Galerija TINJE

Razstava del Mateja Metlikoviča — olj-
nate slike in risbe (še do 8. 10.)

CARTRANS

turistična agencija
v Celovcu

vabi na

ROMANJE v LURD

Termin: od 8. do 10. oktobra in
od 10. do 12. oktobra 1989

Pavšalna cena: šil. 3950,—; doplačilo
za enoposteljno sobo 420,—; letališko
takso plača vsak potnik sam na
letališču.

Podrobnejše informacije dobite pri
agenciji CARTRANS, tel.: (0463)
51 26 80-34 (Bernard Wakounig).
Prijave sprejemajo tudi župnišča.

NAŠ TEDNIK — Lastnik (založnik) in izda-
jatelj: društvo „Narodni svet koroških Slo-
vencev“, ki ga zastopata predsednik dr.
Matevž Grlic in mag. Marjan Pipp, Viktrin-
ger Ring 26, 9020 Celovec.

UREDNIŠTVO: Silvo Kumer (glavni ured-
nik), urednika Franc Wakounig in Vincenc
Gotthardt, Viktriniger Ring 26, 9020 Celov-
vec.

SLOVENSKI CARTRANS-HIT z Našim tednikom, 13.-15. okt. 1989

OTOK KRK, BAŠKA, HOTEL CORINTHIA

Pavšalna cena na osebo:

šil. **1.380,—**

otroci do 6 let brezplačno;
doplačilo za enopostelno
sobo: 350,—

Prijave sprejemata: Za Naš tednik:
Vinko Kušej, tel.: 04 63 / 51 25 28-21
Pri Cartransu: Nadja Oraže,
tel.: 04 63 / 51 26 80-31

Vabimo vse naše bralke in bralce na že po vsej Koroški znani Cartransov-hit, poseben zabavni izlet, ki je prava veselica za udeležence. Vse tri dni bo zabaval udeležence ansambel Ivana Ruparja, ansambel, ki je po svojih nastopih znan tudi že v naših krajih. Uredništvo Našega tednika se vsako leto trudi, da organizira za svoje bralce ugodne ponudbe za dopust in iz-

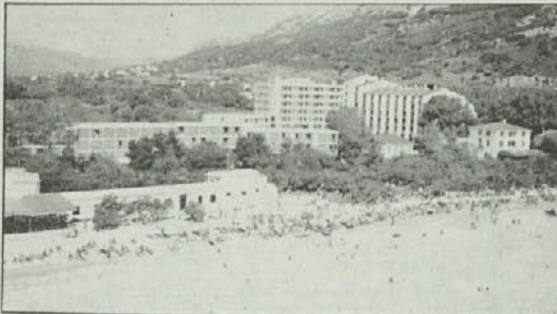
PROGRAM:

Petek: 7.00—8.00 odhodi z avtobusi iz dvojezičnih občin; ca. 13.00 prihod na Baško: napitek in sprejem z ansambлом Ivana Ruparja; namestitev; kosilo 19.00 večerja, nato zabava z ansambлом Ivana Ruparja

Sobota: po zajtrku ladijski izlet: na ladji zabava z ansambлом Ivana Ruparja. Kosilo v hotelu; popoldne prosto; večerja; nato zabava z ansambлом Ivana Ruparja

Nedelja: zajtrk 10.00 dopoldanska zabava z ansambлом Ivana Ruparja 12.00 kosilo; nato odhod proti domu

Po potrebi je možen odhod v petek popoldne ob 14. ali 18. uri

lete. Vedno je bil dober odziv in zabavno vzdušje na vseh potovanjih. Letos pa vam, drage bralke in dragi bralci, nudimo udeležbo na Cartransovem-hitu, da se skupno poveselimo ob prijetnih zvokih odličnih muzikantov iz Slovenije na otoku Krku, v idiličnem kraju Baška. Nameščeni bomo v novo renoviranem hotelu Corinthia, ki je poznan po svoji prijazni postrežbi.

OGLASI

OTROŠKI ZDRAVNIK v Celovcu išče ASISTENTKO

za poldnevno zaposlitev. Pogoji: znanje obeh deželnih jezikov in strojepisje. Prednost imajo kandidatke nad 30 let z laboratorijskim znanjem. Tel.: (04 63) 513 623 ali (0 42 27) 84 131

Za varstvo 1-letne deklice

in kuhanje kosila iščemo zanesljivo in pošteno žensko, lahko tudi mlajša upokojenka. Pomoč potrebujemo v Ljubljani, tel. 061 / 372 232.

Vabimo k sodelovanju

mladega in dinamičnega trgovskega nameščenca z organizacijskimi sposobnostmi in znanjem angleščine ter slovenščine oziroma srbohrvaščine.

Javite se na naslov:

Korotan

Import — Export Ges.m.b.H.

Viktringer Ring 26

9020 Klagenfurt/Celovec

Tel.: (04 63) 56 2 16

PISMA BRALCEV

Nemški nagrobni napis za Antona Kuchlinga

Rad stopim na pokopališču v St. Rupertu pri Velikovcu k grobišču rajnih duhovnikov, zlasti še, odkar je našel tam zadnji dom g. Anton Kuchling, dolgoletni bistriški župnik, s katerim me vežejo sorodstvene vezi. Saj so bili ti duhovniki svetli zgledi, ob katerih smo se duhovno in narodno oblikovali.

Ko sem pred nedavnim zopet obiskal to grobišče sem prizadet osupnil. Grobišče je bilo na novo urejeno, s stene pa mi je zablestel iz velike plošče nasproti napis v nemščini: Grabstätte der Seelsorger von St. Ruprecht und Völkermarkt. Nato sledijo imena: Čukovič, Millela, Orel, Dr. Zeichen in Anton Kuchling.

Vedeti je treba, da so bili pred tem na dveh ploščah vsi napisi slovenski. Slovenski napis so si ohranili samo še župniki Žel in Krofič ter prošt Benetek, čigar plošča je nameščena ob stranski steni, da ja ne bi motila plošče z nemškim napisom. Kako se je moglo zgoditi, da so po smrti vsi ti duhovniki, vneti dušni pastirji in stebri slovenskega naroda postali Nemci? Še g. Antona Kuchlinga, tega koroškega Čedermaca, čigar rahločutno pesniško srce je krvavelo ob vsakem primeru narodnega odtujevanja, so uvrstili med dušne pastirje šent-ruperške fare — kar on ja nikoli ni bil —, da so mu na ta način lahko zadali še po smrti zadnjo klopoto.

Cerkev na Koroškem se bo le težko ubranila suma ponemčevanja, če

njeni predstojniki — v tem slučaju mislim predvsem na dekana Dameja — dopustijo, ali morda celo podpirajo take očitne primere.

Janez Kuchling, st.
Želinje

Veranstaltung des slow. Kulturvereins Drabosnjak in Velden-Köstenberg am 10. 9. 1989

Sehr geehrte Damen und Herren!
Seit Jahren besuche ich nun schon die sommerlichen Veranstaltungen des o. g. Vereins und bin immer wieder beeindruckt von der Vorführung altbäuerlichen Handwerks.

Andererseits war ich aber in den letzten Jahren und besonders am 10. 9. 1989 enttäuscht von dem geringen Besuch vor allem von der slowenisch sprechenden Bevölkerung.

Darüberhinaus entsteht immer mehr der Eindruck, daß sich die Zahl der wirklich aktiven Mitglieder auf zwei oder drei beschränkt.

Wenn man in der Minderheitenfrage wirklich und gerade jetzt etwas erreichen will, ist, auch in diesem kleinen Teilbereich, sicherlich mehr Engagement notwendig.

Mit freundlichen Grüßen
Walter Schäfer, Velden

Kdo si?

V Našem tedniku je bil dne 8. 8. 1989 pod rubriko „Pismo bralcev“ objavljen dopis A. L., verjetno iz Ljubljane, ki se ne upa podpisati s

pravim imenom in priti s „farbo“ na dan, kljub temu pa nas hoče učiti oz. nam pamet soliti, koga in kaj smemo kritizirati.

Piše, da bi bila za „Po poteh Domove čete“ veliko bolj spodobna spominska maša s primerno pridigo . . . . . in če hočete, brez politikov“.

Najbrž bo po mojem ta anonimni junak še n' mav premlad, da bi vedel, kaj in kako se je dejansko cela stvar razvijala. Upam, da je n'tkaj korajžen, da pride z imenom na dan, potem dobi moj odgovor.

Kristi Lajčahar,
Kotmara vas

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA V CELOVCU, ZVEZA SLOVENSKÉ KATOLIŠKE PROSVETE V GORICI IN SLOVENSKÉ PROSVETE V TRSTU
vabijo na

**4. primorske dneve
na Koroškem
od 7. do 15. 10. 89**

Več v naslednji številki

7000 ljudi pri Sv. Hemi —

to je naslov televizijskega prispevka v slovenski televizijski oddaji **Dober dan, Koroška**. Žegnanje na Sv. Hemi se je v zadnjih letih razvilo v pravi ljudski praznik. Nekaj ozračja z letošnjega žegnanja in pesmi bo ponesel v domove tudi ta prispevek. Na sliki v sredini urednik ORF-a Jurij Perč s sodelavci.

KOMENTAR

Albin Waldhauser,
sekcijski vodja SAK

UZKO-ORAZJA

Po uspešni vigradni sezoni, ko smo zaključili prvenstvo z odličnim drugim mestom smo si letos, ob 20-letnici Slovenskega atletskega kluba, zastavili kot cilj mesto na vrhu lestvice. Čeprav je bilo mlado moštvo tako uspešno, smo se dodatno ojačili z novimi igralci, ki naj bi pripomogli, da bi lahko uresničili ta cilj. Že kar ob začetku smo imeli smolo, da se nam je poškodoval Richard Urank, ki je prišel od drugoligaša VÖST Linz nazaj v Celovec. Prav od njega si si klub in tudi navijači pričakovali zelo

Po načrtu zaostajamo za eno točko

veliko. Na žalost nam je zdaj izpadel še Arthur Hanser, ki je v lanski sezoni dal 22 zadetkov in s tem postal najboljši strelec koroške lige. Zaradi slabega obnašanja pa smo odstavili Richarda Burgerja. Po teh izpadih standardnih igralcev moramo biti z doslejšnjim potekom prvenstva zadovoljni, kajti po načrtu, ki smo ga sestavili, zaostajamo samo za eno točko. Najvažnejše pa je, da smo še vedno neporaženi v tej sezoni. V naslednjih treh tednih pa nas čakajo zelo težke tekme (Lienz, Pliberk in Trg). Če bi dosegli v teh treh tekmah štiri ali pet točk, bomo ob koncu jesenskega prvenstva prav gotovo na vrhu lestvice. Kljub temu pa mislim, da je največji favorit za naslov prvaka WAC, ki ima vse igralce iz II. devizije. Posebno pa bi prosil navijače, da bi nas ne prišli podpirati samo v Pliberk, ampak tudi na domače igrišče na drugih težkih tekmah.

Hauk ukradel Bilčovsu točke!

Bilčovs — Ruda 2:3 (0:1)

Bilčovs: Schaug 3, Partl 4, Schlemitz 3, Schellander 3, J. Kuess 2, Hobel 5, Ogrs 2 (58. F. Quantschnig), W. Kuess 2, Hartl 2, A. Quantschnig 2, Karlovčan 2 (58. S. Quantschnig)
Bilčovs, 150 gledalcev
Sodnik: Hauk (slab)
Strelci: Hobel (72.), S. Quantschnig (80.), oz. Silan (30. enajstm.), Pluk (46.), E. Rabitsch (66.).
Rdeči karton: W. Kuess (87.)

Najlažje je po porazu prisoditi krivdo sodniku, tokrat pa so bili Bilčovščani res v vseh ozirih prikrajšani od sodnika Hauka, ki drugače šteje med najboljše sodnike na Koroškem.

Bilčovščani so igrali 70 minut sa-

mo na nasprotna vrata, bili jasno boljša ekipa. Ko bi moral sodnik pis-kati dvakrat jasno enajstmetrovko, pa se je obrnil in pokazal, da naj nadaljuje igro. Ko pa se je igralec Rude spotaknil v kazenskem prostoru, je sodnik takoj pokazal enajstmetrovko, katero so gostje seveda izkoristili. Napadalci domačinov so tudi v tej tekmi zapravili celo vrsto možnosti, najbolj pa je razočaral legionar Karlovčan, katerega je trener Woschitz, ki je tokrat zaradi poškodbe počival, vzel predčasno iz tekme. Največjo možnost v tej tekmi pa je zapravil Quantschnig v zadnji minuti.

Podliga vzhod:

1. Liebenfels	7	5	2	0	15:5	12
2. ASK	7	5	1	1	19:8	11
3. Št. Andraž	7	3	4	0	13:8	10
4. Treibach	7	3	3	1	10:5	9
5. Žrelec	7	3	1	3	14:8	7
6. Vetrinj	7	2	3	2	9:5	7
7. Ruda	7	3	1	3	7:10	7
8. ASV	7	2	2	3	8:8	6
9. Bilčovs	7	1	4	2	5:6	6
10. Dobrla vas	7	1	3	3	5:10	5
11. Št. Lenart	7	1	3	3	5:11	5
12. Mostič	7	1	3	3	5:11	5
13. Žitara vas	6	1	2	3	5:10	4
14. Frantsch.	6	1	0	5	8:19	2

Selani že „nosijo rdečo laterno“

DSG Sele — Pokrče 0:1 (0:0)

Sele: Fuchs 3, A. Oraže 4, P. Pristovnik 2, Mak 2, Stern 3, Užnik 3, Kulmesch 2, P. Certov 3, N. Certov 2 (70. Jug), A. Oraže 2, M. Oraže 2.
Sele, 100 gledalcev
Sodnik: Maier (zelo dober)
Strelec: Hribernik

Tudi proti Pokrčam, ki se nahajajo na koncu lestvice, Selanom ni uspelo slaviti na domačem igrišču prve zmage. Edine možnosti v prvem polčasu so imeli Selani iz standardnih situacij, katere pa tokrat kapetan Užnik ni znal izkoristiti. Ko so Selani za kratek čas prevzeli iniciativo v sredini in nato imeli nekaj možnosti v protinapadu, pa je zopet zaspala obramba in napadalec iz Pokrč je z glavo povedel na 1:0. Nato pa je postala tekma precej bolj trda, sodnik Maier, ki je odlično vodil tekmo, pa je komaj in komaj pomiril duhove. Mlada selska ekipa se je do zadnjega borila, na žalost jim zadetka ni uspelo dati, tako da je bil to že peti poraz s sedmih tekem.

Zdaj čaka derbi proti Šmihelu

Tudi Šmihelčani so konec tedna podlegli Velikovcu z 2:0. Izgubljeni dve točki proti vodečemu na lestvici seveda ne bolita tako, kot pa če bi podlegli konec tedna Selanom, ki se nahajajo na koncu lestvice. Bo Selanom mogoče ravno proti Šmihelčanom uspelo slaviti prvo zmago? Tekmo Šmihel — Sele bo posnel tudi ORF.

Sedma zмага za Velikovec

Velikovec — Šmihel 2:0 (1:0)

Šmihel: Leitgeb 4, Djurič 4, K. Berchtold 3, H. Krausler 4, F. Golautschnig 3, Grubelnik 3, K. Matschek 4, Buchwald 2, W. Berchtold 3, Eberwein 3, Motschilnik 3.
Velikovec, 250 gledalcev
Sodnik: Straus (poprečen)
Strelci: Modre (30., 85.)
Rdeči karton: K. Berchtold oz. Prasnik

Sedmo zmago zapovrstjo so slavili Velikovčani pretekli konec tedna na domačem igrišču proti Šmihelčanom. Če bo Velikovec igral naprej v taki formi, ga po vsej verjetnosti ne bo ustavilo nobeno moštvo. Predvsem v vezni liniji imajo Velikovčani nekaj zelo dobrih igralcev, ki odlično

Adi Blažej je zadel kar štirikrat

vodijo tekmo. Šmihelsko moštvo je predvsem v prvem polčasu igralo presenetljivo dobro, proti rutinirani obrambi pa jim ni uspelo dati zadetka.

4-krat Adi Blažej

Železna Kapla — Globasnica 3:4 (2:1)

Globasnica: Liposchek 3, Fister 3, H. Micheu 3, Thonhofer 3, (22. Sadjak 2), Vavče 2, Modrej 2, Beliš 2, Schatz 2, K. Micheu 3, Blažej 6, Gregorič 3.
Železna Kapla, 150 gledalcev
Sodnik: Obwurzer (dober)
Strelci: Janšac (15.), Wichar (20.), Schatz (avtogo), oz. Blažej (33. enajstm. 68., 72., 77.)

Za največjo senzacijo v tem kolu so poskrbeli Globašani v Železni Ka-

pli. Moštvo iz Globasnice je v drugem polčasu zaostajalo že s 3:1, niti največji optimisti pa niso več računali vsaj s piko v Železni Kapli. Nato pa je imel velik nastop kapetan Adi Blažej, v desetih minutah je dal tri zadetke in s tem spravil Globašane prvič v tej tekmi v vodstvo, katere do konca seveda niso oddali. Veliko pa je bilo razočaranje v moštvo trenerja Fere, ki je imelo tekmo jasno v rokah, ob koncu pa niti za piko ni zado-stovalo.

Zdaj bomo zmagali tudi doma!

Konec tedna gostujejo v Globasnici Grebinjčani, ki so letos prav gotovo tudi favoriti za naslov prvaka. Trener Pavle Štekel: „Če bomo igrali s tako voljo kakor proti Železni Kapli, bomo premagali tudi velikega favorita. Po prvi zmagi so seveda vsi igralci motivirani, končno pa hočejo pokazati domačim navijačem, da znajo spet zmagati.“

1. razred D:

1. Velikovec	7	7	0	0	20:4	14
2. Metlova	7	5	1	1	19:6	11
3. Grebinj	7	5	1	1	16:5	11
4. Šentpavel	7	3	2	2	11:9	8
5. Labot	7	3	2	2	10:10	8
6. Podkrnos	6	3	1	2	11:8	7
7. Železna K.	7	2	3	2	14:14	7
8. Šmihel	7	3	0	4	5:9	6
9. Reichenf.	7	2	1	4	10:14	5
10. Pokrče	6	2	0	4	6:8	4
11. Galicija	7	2	0	5	10:17	4
12. Sele	7	1	2	4	5:12	4
13. Globasnica	7	1	2	4	13:21	4
14. Sinča vas	7	1	1	5	6:19	3

Legionar Globasnice Ivo Beliš se ni v pravi formi.

OD FC TIROLA V LIENZ: Robert Idl potrebuje zmago in v nedeljo čaka SAK!

SAK zadel dvakrat le prečko

Breže — SAK 1:1 (1:1)

SAK: Oraže 5, Stern 4, F. Sadjak 5, A. Sadjak 4, Kreutz 4, Čertov 3, Galo 3, Velik 4, Jovičević 3, Luschnig 3, (59. Blajs), M. Sadjak 3 (87. Florjančič 0)

Breže, 500 gledalcev

Sodnik: Gatterer (zelo konsekventen)

Strelca: Hrvo (15.) oz. Velik (13.)

Čeprav pri SAK manjka naprej nekaj igralcev, so slovenski atletiki tudi v sedmi prvenstveni tekmi ostali brez poraza. Že v 13. minuti je Marjan Velik povedel z lepim strelom iz desetih metrov na 1:0, trener Brež pa je nato takoj reagiral in sam pokril Velika. S tem pa je bil SAK v napadu precej manj efektiven, kar se je potem tudi poznalo. Že v 15. minuti pa je SAK dobil zadetek, Čertov je bil z glavo nekoliko prepozen in Hrvo je z glavo poslal žogo v gol.

Marjan Velik je po prostem strelu zadel enkrat le prečko, pa tudi Breže so prišle do možnosti, toda odlično je spet branil Milan Oraže. Na sploh pa je tudi v Brežah igrala obramba SAK zelo konsekventno, manjkal pa je prehod iz obrambe v sredino in napad. Prav v takih tekmah se vidi, da zelo manjka napadalec Arthur Hanser. Po poškodbi je spet igral Marjan Sadjak in imel pred no-

gami odločilni zadetek, toda žoga se je odbila od prečke, trener Jagodič pa je prepričan, da bo igralec v bodoče še odločil marsikatero tekmo.

Ostali rezultati: Trg — Mölltal 1:0, Lienz — WAC 1:1, ATSV Wolfsberg — Irschen 4:1, Pliberk — Wietersdorf 1:0, VSV — Borovlje 0:2, Klopinj — Šentvid 2:2.

Naslednje kolo:

8. kolo (23./24. 9. 89—5./6. 5. 90): Šentvid — Mölltal, Wietersdorf — Trg, WAC — Pliberk, SAK — Lienz, Irschen — Breže, Borovlje — Wolfsberg, Klopinj — VSV.

Breže — SAK rez. 4:0

SAK je zgubil z izključitvijo Woschitz, Thalerja, Kumra in Sadjaka in je tako doživel z le sedmimi igralci debakel. SAK je na lestvici na 4. mestu z 8 točkami.

Koroška liga:

1. WAC	7	4	3	0	13:4	11
2. Trg	7	5	1	1	12:5	11
3. Pliberk	7	4	2	1	12:5	10
4. SAK	7	3	4	0	9:4	10
5. Št. Vid	7	2	5	0	6:3	9
6. Borovlje	7	3	2	2	9:5	8
7. Wietersd.	7	4	0	3	11:10	8
8. VSV	7	2	2	3	7:6	6
9. Klopinj	7	2	2	3	10:15	6
10. Wolfsberg	7	2	1	4	8:12	5
11. Lienz	7	1	3	3	7:13	5
12. Breže	7	0	4	3	5:10	4
13. Irschen	7	1	1	5	5:13	3
14. Mölltal	7	0	2	5	3:13	2

V Lienzu trenira moštvo letos bivši igralec FC Tirola Robert Idl, ki je doživel s trenerjem Latzkem v evropskem pokalu leta 1987 odlične uspehe.

Pod novim trenerjem Ernstom Happlom je Idl sicer tudi igral, toda je zaradi poškodb nekajkrat izpadel, nato pa se je preselil v Lienz, kjer je prevzel večkratnega prvaka koroške lige Rapid Lienz.

Moštvo je poleti zapustilo sicer nekaj dobrih igralcev, kot npr. vratar Niederwieser, ki igra zdaj v II. ligi pri Wattensu, kljub

temu pa je moštvo še vedno zelo kakovostno, kar je dokazalo pretekli teden doma proti WAC (1:1).

V nedeljo pride Lienz v Celovec (tekma bo ob 15. uri) in hoče z zmago spet počasi priključiti na vrh lestvice, kjer so zdaj že nekoliko osamljena štiri moštva — med njimi tudi SAK.

SAK — Rapid Lienz
v nedeljo, 24. 9. 1989
ob 15. uri v Annabichlu
Rezerva ob 13. uri

POKAL NAŠEGA TEDNIKA

KOROŠKA LIGA — SAK

28 točk: F. Sadjak, 26 točk: Stern, Velik, A. Sadjak; 24 točk: Čertov, M. Oraže; 23 točk: Kreutz; 22 točk: Galo

PODLIGA VZHOD — BILČOVŠ

27 točk: Partl; 26 točk: Woschitz, Karlovčan; 24 točk: P. Kuess, Hobel, Schlemitz; 23 točk: Schellander; 22 točk: Ogris

1. RAZRED D

27 točk: H. Krausler (Šmihel), Djurič (Šmihel); 24 točk: Leitgeb (Šmihel); 23 točk: Užnik (Sele); 22 točk: K. Berchtold (Šmihel); 21 točk: Schatz (Globasnica), Gregorič (Globasnica), P. Čertov (Sele); 19 točk: Buchwald (Šmihel), Fuchs (Sele), Ando Oraže (Sele), Mak (Sele), Ahim Oraže (Sele)

„Comeback

leta“? Lojze Jagodič

Lojze Jagodič, trener Slovenskega atletskega kluba in bivši igralec avstrijske reprezentance je lani štel še med najboljše igralce v svojem moštvu, če je po potrebi oblekel dres. 28. avgusta lani je potem po prekinitvi v Pliberku moral pavzirati 1 leto — in to „nedolžno“, o tem je Jagodič še danes prepričan. Mogoče je prav zaradi tega začel spet trenirati in čeprav je že prekoračil 40 let, je še danes tudi marsikateremu mlademu zgled. Kdaj bo spet igral? Jagodič ne da odgovora, toda njegovi prijatelji in poznavalci trdijo, da bo Jagodičev „comeback“ na „vročem“ pliberškem igrišču.

Biljard: tekmovanje se je začelo

I. moštvo slovenskega biljardnega kluba Juenna je preteklo soboto odigralo prvo tekmo v B-ligi. V prvi tekmi je SBK-Juenna nastopil proti moštvu iz Dobre vasi, ki je lani igralo še v podligi, in presenetljivo zgubilo 6:2. Vzroka za visoki poraz sta sigurno poletni odmor in premalo treninga. Za SBK I sta točkovala P. Verhnjak in R. Puckel.

14./15. oktobra pa se bo pričelo prvenstvo tudi za II. moštvo, katero bo igralo v podligi.

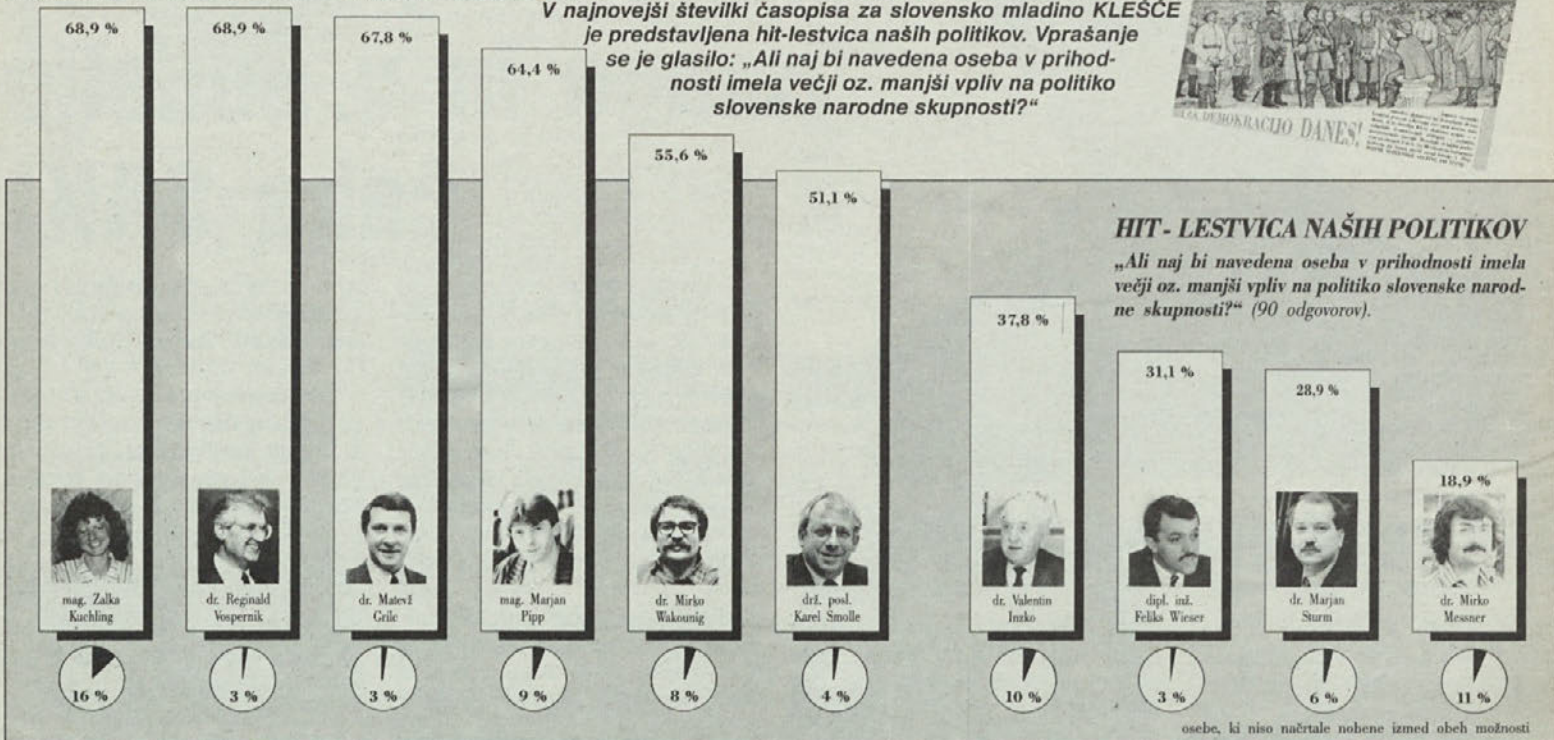
Kdo naj bi imel več vpliva

Povpraševanje med slovenskimi občinskimi odborniki, kulturniki . . .

v politiki?

Iniciativna skupina „Slovenščina, moj jezik“ je izvedla povpraševanje med slovenskimi občinskimi odborniki, kulturniki, športniki in vidnimi predstavniki slovenske narodne skupnosti. Vprašanih je bilo 100 oseb, 90 je vprašalne pole tudi vrnilo.

V najnovejši številki časopisa za slovensko mladino KLEŠČE je predstavljena hit-lestvica naših politikov. Vprašanje se je glasilo: „Ali naj bi navedena oseba v prihodnosti imela večji oz. manjši vpliv na politiko slovenske narodne skupnosti?“

Besede tedna

”

Tischlerju je bilo vedno važno, da se vedemo krščansko, res kot slovenski bratje. Zato tudi nikdar ni bil za nizkotne napade. Četudi se je kdaj v pogovoru razjezil, je takoj tudi odpustil. Zapisati kaj žaljivega pa ni znal.

“

Dipl. trg. Janko Urank
v članku

Ni pozabil na dom, narod in Boga . . .

Več besed o Tischlerjevem delu, življenju in prizadevanju za slovensko narodno skupnost na Koroškem lahko berete v zborniku ZVEST DOMU, NARODU IN BOGU. Zbornik lahko naročite na naslov NARODNI SVET KOROŠKIH SLOVENCEV, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec ali po telefonu (0463) 51 25 28.

Zveza absolventov na Zvezni gimnaziji za Slovence

vabi vse svoje člane in prijatelje na družabno-izobraževalno vožnjo v München (Stara pinakoteka, Nemški muzej, ogled mesta). Čas: 21. in 22. oktobra 1989. Ker je število udeležencev omejeno, bomo upoštevali vrstni red prijav. Prijave so možne samo še do 30. septembra!

Prof. Svitko Sienčnik predaval v Mariboru

Prof. Svitko Sienčnik, slovenski rojak iz Dobrle vasi in direktor Centra za energijsko tehnologijo na strokovni šoli v Kölnu je predaval v univerzitetni knjižnici o primerih krmiljenja socialnih in tehnoloških pojavov. Snov predavanja je ponazoril s primeri.

Naturisti iz šestih držav v Dobrli vasi

Počitniški paradiz za naturiste „Rutar Lido“ v Dobrli vasi odslej vabi na svojih prospektih v šestih jezikih po vsej Evropi. **Het Naturistenvakantieparadijs. / The Naturism holiday paradise. / Paradis pour les vacanciers naturistes. / Il paradiso di vacanze per naturisti. / Počitniški paradiz za naturiste.** Šef podjetja kom. sv. Franc Rutar v svojem podjetju zaposluje tudi nastavljenke, ki znajo vsaj dva jezika, še več pa je seveda zaželjeno. Kar še manjka, so dvojezična krajevna imena v prospektu, toda tudi ta korak bo menda kmalu storjen.

Cazino Vrba podpira Mladinski kulturni festival

Cazino Vrba je z novim konceptom in odprtjem novega kazina na Vrbi dal tudi večji poudarek kulturi. Cazino Vrba se je izkazal tudi v podpori kulturnim prireditvam. Tako je tudi glavni sponzor Mladinskega kulturnega festivala, ki bo 24. septembra v Celovcu.

Nova pisarna Kluba slovenskih občinskih odbornikov je sedaj v prvem nadstropju Mohorjeve. Tako se je pisarna, v kateri dela tajnik KSOO Bernard Sadovnik sama „povišala“. Nove prostore KSOO je odprl Dominik Pipp, sin tajnika NSKS Marjana Pippa. Na sliki z leve: Marjan Pipp, njegov sin Dominik in Bernard Sadovnik.

Utrinek s srečanja narodnih skupnosti v Celovcu: Slovenskokoroški kajzar, prof. Janko Messner (desno) in nesojeni avstrijski kajzar, dr. Otto von Habsburg (levo), oba literata, se prijateljsko rokujeta in izmenjavata knjige.

